

RP 79/2023 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation ändras. Genom lagändringen genomförs ändringar som gjorts i direktivet om radioutrustning.

Syftet med propositionen är att harmonisera laddningsgränssnitten och kommunikationsprotokollen för laddning inom specifika kategorier eller klasser av radioutrustning. För detta ändamål föreslås nya krav som gäller dessa kategorier eller klasser. Dessutom föreslås krav som ålägger ekonomiska aktörer att erbjuda konsumenter och andra slutanvändare möjligheten att skaffa viss radioutrustning utan laddningsenhet samt krav som säkerställer att slutanvändare som köper radioutrustning får behövlig information som gäller dess laddningskapacitet samt information om vilka laddningsenheter som är kompatibla med den.

Som en följd av de förslagna kraven för viss radioutrustning föreslås även tekniska preciseringar i bestämmelserna om skyldigheter för ekonomiska aktörer, marknadskontroll och korrigerande av formell bristande överensstämmelse.

Lagen avses träda i kraft den 28 december 2024.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning.....	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Beredning.....	4
1.2.1 Beredningen av EU-rättsakten.....	4
1.2.2 Nationell beredning och Finlands ståndpunkt.....	5
1.2.3 Beredningen av propositionen.....	6
2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll.....	6
2.1 Målsättning.....	6
2.2 Huvudsakligt innehåll.....	6
2.2.1 Allmänt.....	6
2.2.2 Harmonisering av laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning.....	7
2.2.3 Möjlighet att förvärva radioutrustning utan laddningsenhet.....	9
2.2.4 Information till konsumenter och andra slutanvändare.....	9
2.2.5 Bemyndiganden.....	10
3 Nuläge och bedömning av nuläget.....	10
3.1 Radioutrustningsdirektivet.....	10
3.2 Lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation.....	11
3.2.1 Allmänt.....	11
3.2.2 Marknadskontroll av radioutrustning.....	11
3.3 Marknaden för radioutrustning och laddningsenheter.....	13
3.4 Konsumenternas bekvämlighet och mängden elektroniskt avfall.....	13
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	14
4.1 De viktigaste förslagen.....	14
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	14
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser.....	14
4.2.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet.....	17
4.2.3 Miljökonsekvenser.....	18
4.2.4 Konsekvenser för de grundläggande fri- och rättigheterna.....	18
5 Alternativa handlingsvägar.....	19
5.1 Sverige.....	19
5.2 Danmark.....	19
5.3 Norge.....	20
6 Remissvar.....	20
6.1 Allmänt.....	20
6.2 Marknadskontroll av radioutrustning.....	20
6.3 Kravet på bestämmelser i lag (GrL 80 §) och den hänvisningsteknik som används i propositionen.....	21
6.4 Nya krav för vissa kategorier eller klasser av radioutrustning.....	21
7 Specialmotivering.....	22
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag.....	27
9 Ikraftträdande.....	27
10 Genomförande och övervakning.....	27
10.1 Marknaden för radioutrustning.....	27

10.2 Utvidgning av kraven på separat försäljning.....	27
10.3 Delegering av befogenhet	28
11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	28
11.1 Inledning	28
11.2 Näringsfrihet (18 §) och ansvar för miljön (20 §)	28
11.3 Kravet på bestämmelser i lag (80 §)	29
11.4 Landskapet Åland	31
LAGFÖRSLAG	32
Lag om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation.....	32
BILAGA	36
PARALLELLEXT	36
Lag om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation.....	36
FÖRORDNINGSUTKAST	41
Lag om ändring av statsrådets förordning om radioutrustnings överensstämmelse med kraven.....	41
ANDRA BILAGOR	43
BILAGA	43

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

År 2014 antog Europaparlamentet och rådet direktiv 2014/53/EU om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av radioutrustning och om upphävande av direktiv 1999/5/EG (*nedan radioutrustningsdirektivet*). Syftet med radioutrustningsdirektivet är att säkerställa att den radioutrustning som tas i bruk och släpps ut på marknaden inom Europeiska unionens territorium är säker, använder radiospektrum på ett ändamålsenligt sätt och stöder en effektiv radiospektrumanvändning för att undvika skadliga störningar. I radioutrustningsdirektivet fastställs obligatoriska villkor för tillträde till marknaden för radioutrustning. Direktivet omfattar elektrisk och elektronisk utrustning som kan använda radiofrekvenser för kommunikation och/eller radiobestämning.

Radioutrustningsdirektivet har i Finland genomförts genom bestämmelserna i 30 kap. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) och statsrådets förordning om radioutrustnings överensstämmelse med kraven (600/2016), som utfärdats med stöd av 251 och 252 § i den lagen. I samband med genomförandet av radioutrustningsdirektivet reviderades 30 kap. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation i sin helhet och i kapitlet samlades de bestämmelser om visande av överensstämmelse med väsentliga krav som behövdes för genomförandet av direktivet. I statsrådets förordning om radioutrustnings överensstämmelse med kraven föreskrivs det om särskilda krav på utrustning inom de kategorier eller klasser av radioutrustning som specificeras i de genomförandeakter som antagits med stöd av artikel 44 och artikel 3.3 i radioutrustningsdirektivet samt om skyldigheter avseende registrering och etiketter.

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2380 om ändring av radioutrustningsdirektivet (*nedan ändringen av radioutrustningsdirektivet*) antogs den 23 november 2022 och trädde i kraft den 27 december 2022. Bakgrunden till ändringen av direktivet är kommissionens handlingsplan för den cirkulära ekonomin, i vilken det tillkännages initiativ som omfattar produktens hela livscykel, t.ex. med inriktning på deras utformning, främjande av processer för den cirkulära ekonomin, främjande av hållbar konsumtion och som syftar till att säkerställa att de resurser som används bevaras i EU:s ekonomi så länge som möjligt. Ändringen av direktivet hänför sig till prioriteringen ”Ett Europa rustat för den digitala tidsåldern” i kommissionens arbetsprogram för år 2020.

Bestämmelserna i 30 kap. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation och i statsrådets förordning om radioutrustnings överensstämmelse med kraven måste ändras för att genomföra bestämmelserna i det ändrade radioutrustningsdirektivet. Medlemsstaterna ska enligt artikel 2.1 i ändringsdirektivet senast den 28 december 2023 anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet. Denna proposition innehåller förslag till lagstiftningsändringar som behövs för att direktivet ska kunna genomföras i Finland.

1.2 Beredning

1.2.1 Beredningen av EU-rättsakten

Sedan 2009 har Europeiska kommissionen försökt begränsa fragmenteringen av marknaden för laddningsgränssnitt för mobiltelefoner och liknande enheter. Initiativen ledde dock endast till frivilliga system som inte är rättsligt bindande och därmed inte säkerställer en konsekvent och

enhetlig tillämpning. I juni 2009, efter en begäran från kommissionen, enades stora mobiltelefonstillverkare om att underteckna ett samförståndsavtal¹ om harmonisering av laddare för mobiltelefoner med datorfunktioner som säljs i EU. Samförståndsavtalet minskade marknadsfragmenteringen och tack vare dess genomförande minskade antalet laddningslösningar för mobiltelefoner från 30 till tre. Samförståndsavtalet möjliggjorde emellertid också användning av egna laddningsgränssnitt och miljöproblemen behandlades aldrig. Samförståndsavtalet löpte efter två förnyelser ut år 2014, då det nya föreslagna samförståndsavtalet inte ansågs vara tillfredsställande med avseende på de mål som ställts för en gemensam laddningslösning.

Europeiska kommissionen lade den 23 september 2021 fram ett förslag COM (2021) 547 final om ändring av radioutrustningsdirektivet (*nedan förslaget*)². Till beredningen av direktivet hörde också kommissionens konsekvensbedömning SWD(2021) 245 final³ och en sammanfattning av den SWD(2021) 246 final⁴. Kommissionens konsekvensbedömning visade att den inre marknaden för radioutrustning i dagsläget inte utnyttjar sin fulla potential. Den fortsatta fragmenteringen av marknaden för laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning av mobiltelefoner och annan liknande radioutrustning leder till bristande bekvämlighet för konsumenterna och en ökning av elektroniskt avfall.

Under beredningen av direktivförslaget 2018–2019 genomförde kommissionen en preliminär konsekvensbedömning och 2019 ett omfattande offentligt samråd som riktade sig till medlemsstater, allmänheten, konsumentorganisationer, icke-statliga organisationer, tillverkarorganisationer och enskilda tillverkare. Under beredningen ordnade kommissionen dessutom två konsumentenkäter, en enkät för berörda parter, riktade intervjuer och expertgruppsmöten.

1.2.2 Nationell beredning och Finlands ståndpunkt

Statsrådet överlämnade den 4 november 2021 en U-skrivelse (U 63/2021 rd) till riksdagen om kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2014/53/EU om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av radioutrustning. Skrivelsen behandlades i ett skriftligt förfarande av kommunikationssektionen (EU 19) och konkurrenskraftssektionen (EU 8) den 27–29 oktober 2021.

U-skrivelsen behandlades i riksdagen och stora utskottet godkände riksdagens ståndpunkt (StoURS 85/2021 rd) den 3 december 2021. I enlighet med fackutskottets utlåtande (KoUU 33/2021 rd) instämde utskottet i statsrådets ståndpunkt. Statsrådet understödde målen med kommissionens förslag och förhöll sig i huvudsak positivt till förslaget. Statsrådet stödde avsikten att ändra det nuvarande direktivet och ansåg även att det är bra för att begränsa fragmenteringen av marknaden, förbättra konsumenternas bekvämlighet samt minska det elektroniska avfallet. Statsrådet ansåg dock att kommissionens ursprungliga förslag under den fortsatta behandlingen bör preciseras ytterligare i fråga om avgränsningen av tillämpningsområdet, informationskraven, de delegerade befogenheter som tilldelas kommissionen och valet av laddningsdon.

¹ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/2417/attachments/1/translations>.

² [Europeiska kommissionens förslag COM\(2021\) 547 final till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2014/53/EU om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av radioutrustning.](#)

³ [Europeiska kommissionens konsekvensbedömning SWD \(2021\) 245 final.](#)

⁴ [Sammandrag av Europeiska kommissionens konsekvensbedömning SWD \(2021\) 246 final.](#)

1.2.3 Beredningen av propositionen

Regeringens proposition har beretts vid kommunikationsministeriet. Propositionen var på remiss den 22 augusti–29 september 2023. Begäran om utlåtande sändes till 62 remissinstanser och sammanlagt 18 yttranden lämnades in. Propositionen har granskats av laggranskningen vid justitieministeriet.

2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll

2.1 Målsättning

Syftet med lagförslaget är att revidera 30 kap. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation på det sätt som ändringen av radioutrustningsdirektivet förutsätter. De nya bestämmelserna behövs för att införliva det ändrade direktivet och de delegerade akter som antas med stöd av det i den nationella lagstiftningen. Avsikten är samtidigt att revidera statsrådets förordning om radioutrustnings överensstämmelse med kraven, vilken utfärdats med stöd av 30 kap. 251 och 252 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation.

Syftet med ändringen av radioutrustningsdirektivet är att förhindra en fragmentering av marknaden för viss radioutrustning när det gäller laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning, öka konsumenternas bekvämlighet och minska det elektroniska avfallet. Syftet är att harmonisera laddningsgränssnitten för vissa typer av radioutrustning så att de kan laddas med ett likadant laddningsdon och möjliggöra även framtida harmonisering och anpassning till den tekniska utvecklingen. I och med ändringarna harmoniseras också kommunikationsprotokollen för snabbbladdning för enheter som stöder snabbbladdning.

Syftet med ändringsdirektivet är att säkerställa att slutanvändare som köper radioutrustning får behövlig information om dess laddningsprestanda och om den laddningsenhet som kan användas tillsammans med den. Dessutom införs krav på att de ekonomiska aktörerna ska erbjuda konsumenter och andra slutanvändare möjlighet att köpa viss radioutrustning utan laddningsenhet. Förutom att minska mängden elektroniskt avfall syftar ändringsdirektivet till att främja en cirkulär ekonomi genom att minska koldioxidutsläppen från utvinningen av råvaror för laddningsenheter och från tillverkning, transport och bortskaffande av dem.

2.2 Huvudsakligt innehåll

2.2.1 Allmänt

Det föreslås att ändringen av radioutrustningsdirektivet genomförs nationellt i enlighet med direktivets syfte och innehåll utan nationella utvidgningar. De ändringar som gjorts i radioutrustningsdirektivet är jämförelsevis detaljerade och tekniska och ger inte medlemsstaterna något nationellt handlingsutrymme. Bestämmelserna är också entydiga och innehåller varken alternativ eller valfrihet.

Full driftskompatibilitet mellan radioutrustning och tillbehör, t.ex. laddare, hämmas av att det finns olika laddningsgränssnitt för vissa kategorier eller klasser av radioutrustning som använder trådbunden laddning. Dessutom finns det flera olika typer av kommunikationsprotokoll för snabb laddning för vilka en miniminivå för prestanda inte alltid garanteras. Därför behöver man i radioutrustningsdirektivet införa lämpliga krav avseende kommunikationsprotokoll för laddning och laddningsgränssnitt för vissa kategorier eller klasser av radioutrustning, samt avseende

den information som ska lämnas till konsumenter och andra slutanvändare om laddningsegenskaperna hos dessa kategorier eller klasser av radioutrustning, t.ex. om den minimala och maximala effekt som krävs för att ladda utrustningen.

För att förhindra fragmentering av laddningsgränssnittet krävs harmonisering med avseende på vissa kategorier eller klasser av radioutrustning som laddas via trådbunden laddning. Det är dessutom nödvändigt att skapa en grund för anpassning till den tekniska utvecklingen även för kategorier eller klasser av radioutrustning som i framtiden eventuellt laddas via trådlös laddning. Genom en utvidgad harmonisering kan man i framtiden ytterligare minska mängden elektroniskt avfall, förbättra konsumenternas bekvämlighet och säkerställa en fungerande inre marknad för vissa kategorier eller klasser av radioutrustning. Exempelvis för trådlös laddning kan olika lösningar utvecklas i framtiden vilket kan få negativa konsekvenser för konsumenternas bekvämlighet och miljön. Även om det för närvarande är för tidigt att införa särskilda krav för sådana lösningar bör kommissionen kunna vidta åtgärder för att harmonisera dem i framtiden om en fragmentering av den inre marknaden observeras.

Enligt ändringen av direktivet skulle en harmonisering av laddningsgränssnittet vara ofullständig om den inte kombineras med krav avseende separat försäljning av radioutrustning och deras laddare samt den information som tillhandahålls slutanvändare. Om olika tillvägagångssätt skulle tillämpas på saluföringen av de kategorier eller klasser av radioutrustning och laddningsenheter som omfattas av de föreslagna ändringarna i de olika medlemsstaterna skulle den gränsoverskridande handeln med dessa produkter hämmas då de ekonomiska aktörerna blir tvungna att paketera sina produkter på olika sätt beroende på i vilken medlemsstat produkterna säljs. Detta skulle öka olägenheterna för konsumenterna och generera onödigt elektroniskt avfall, vilket skulle uppväga fördelarna med harmoniseringen. Därför är det nödvändigt att införa krav för att säkerställa att slutanvändare inte nödvändigtvis tvingas köpa en ny laddningsenhet vid varje köp av ny radioutrustning. För att säkerställa att sådana krav är effektiva bör slutanvändarna få nödvändig information om laddningsegenskaper när de köper en enhet.

Viss information bör tillhandahållas i visuell form för alla former av tillhandahållande, dvs. även vid distansförsäljning. En särskild märkning som anger specifikationerna avseende laddningskapacitet och kompatibla laddningsenheter skulle göra det möjligt för konsumenter och andra slutanvändare att avgöra vilken laddningsenhet som är mest lämplig för att ladda deras radioutrustning. I syfte att tillhandahålla en användbar referens under radioutrustningens hela livscykel bör informationen om specifikationerna avseende laddningskapacitet och de kompatibla laddningsenheterna också ingå i de bruksanvisningar och den säkerhetsinformation som åtföljer radioutrustningen. Det bör vara möjligt att anpassa dessa krav i framtiden för att återspegla eventuella ändringar av märkningskraven för externa nätaggregat.

För att de fördelar som eftersträvas genom ändringen av direktivet och en övergripande harmonisering ska uppnås krävs full driftskompatibilitet mellan kablar och såväl radioutrustning som externa nätaggregat. Denna proposition gäller driftskompatibiliteten mellan radioutrustning och kablar, vilket anses vara en större utmaning än driftskompatibiliteten mellan kablar och externa nätaggregat, dvs. laddningsenheter. Det externa nätaggregatets kompatibilitet säkerställs genom en översyn av kommissionens förordning (EU) 2019/1782 om fastställande av krav på eko-design för externa nätaggregat. Målet är att den reviderade förordningen ska träda i kraft samtidigt som den nu föreslagna lagen.

2.2.2 Harmonisering av laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning

Det viktigaste förslaget i direktivändringen gäller harmonisering av laddningsgränssnitt för vissa typer av radioutrustning. Enligt ändringen av direktivet ska anslutningsdon av USB typ C,

som används globalt och är internationellt standardiserat, definieras som gemensamt laddningsdon för de kategorier eller klasser av radioutrustning som omfattas av direktivets tillämpningsområde. Tekniken har införlivats i den europeiska standarden EN IEC 62680-1-3:2021⁵ av Europeiska kommittén för elektroteknisk standardisering (Cenelec).

USB typ C är en teknik som redan är vanlig för många kategorier eller klasser av radioutrustning eftersom den tillhandahåller laddning och dataöverföring av hög kvalitet. Laddningsdonet för USB typ C kan, när det kombineras med kommunikationsprotokollet för laddning med strömförsörjning via USB-port, tillhandahålla upp till 100 watts effekt och lämnar därför stort utrymme för vidareutveckling av snabbbladdningslösningar, samtidigt som marknaden får möjlighet att erbjuda apparater med lägre kapacitet som inte behöver snabb laddning. Mobiltelefoner och motsvarande radioutrustning med stöd för snabbbladdning kan använda funktioner för strömförsörjning via USB-port enligt beskrivningen i den europeiska standarden EN IEC 62680-1-2:2021⁶. Specifikationerna avseende USB utvecklas kontinuerligt. USB Implementers Forum har i detta avseende utarbetat en uppdaterad version av specifikationen för strömförsörjning via USB-port, vilken möjliggör stöd för en effekt på upp till 240 watt. Anpassningar har också gjorts av specifikationen för USB typ C, som utvidgar kraven till att omfatta anslutningsdon och kablar så att de får stöd upp till 240 watt. Därmed är det också möjligt att inkludera radioutrustning som kräver en sådan effektnivå, t.ex. bärbara datorer, i tillämpningsområdet för de nya kraven.

Bestämmelserna i ändringsdirektivet gäller laddningsdonet, dvs. den del i radioutrustningen som laddarens kabel ansluts till. Direktivet gäller inte laddningsenheten, dvs. laddarens externa nätaggregat, och inte heller den kabel som förbinder radioutrustningen med det externa nätaggregatet och som överför elen från nätaggregatet till utrustningen. Indirekt gäller dock definitionen av laddningsdon även den ände av kabeln som ansluts till laddningsdonet, vilken måste vara kompatibel med laddningsdonet för att radioutrustningen ska kunna laddas.

Enligt den nya artikel 3.4 i radioutrustningsdirektivet ska radioutrustning av de kategorier eller klasser som anges i del I i bilaga Ia ska vara konstruerad så att den uppfyller de specifikationer avseende laddningskapacitet som anges i den bilagan för den relevanta kategorin eller klassen av radioutrustning. Enligt punkt 1 i del I i den bilagan ska kraven i punkterna 2 och 3 i del I tillämpas på följande kategorier eller klasser av radioutrustning: handhållna mobiltelefoner, datorplattor, digitalkameror, hörlurar eller headset, handhållna videospelskonsoler, bärbara högtalare, läsplattor, tangentbord, datormöss, bärbara navigeringssystem, öronsnäckor och bärbara datorer. För bärbara datorer börjar tillämpningen av direktivändringen att gälla senare än för annan utrustning, dvs. den 28 april 2026.

Enligt den nya artikel 3.4 i direktivet ska kommissionen, när det gäller radioutrustning som laddas genom trådbunden laddning, ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 44 för att ändra del I i bilaga Ia mot bakgrund av den vetenskapliga och tekniska utvecklingen eller marknadsutvecklingen. Syftet är att säkerställa en minsta gemensam driftskompatibilitet mellan radioutrustning och deras laddningsenheter samt att förbättra konsumenternas bekvämlighet, minska miljöavfallet och undvika en fragmentering av marknaden. Kommissionen får genom delegerade akter ändra, lägga till eller ta bort tekniska specifikationer, hänvisningar och beskrivningar med avseende på laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning för de kategorier eller klasser av radioutrustning som anges i del I i bilaga Ia. För att sä-

⁵ Universal serial bus interfaces for data and power – Part 1-3: Common components – USB Type-C® Cable and Connector Specification.

⁶ Universal serial bus interfaces for data and power – Part 1-2: Common components – USB Power Delivery specification.

kerställa beredskap inför den tekniska utvecklingen ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter även med avseende på utrustning som kan laddas på annat sätt än genom trådbunden laddning.

Kommissionen ska kontinuerligt bedöma marknadsutvecklingen, marknadsfragmenteringen och den tekniska utvecklingen i syfte att identifiera kategorier eller klasser av radioutrustning som kan laddas genom trådbunden laddning och vars införande i del I i bilaga Ia skulle leda till ökad konsumentbekvämlighet och minskat miljöavfall. Kommissionen ska rapportera resultaten av bedömningen till Europaparlamentet och rådet vart femte år från och med 2025.

Enligt del I punkt 2 i bilaga Ia till direktivet ska radioutrustning som ingår i de kategorier som anges i del I punkt 1 i bilagan och som kan laddas genom trådbunden laddning vara försedd med ett anslutningsdon USB Typ C, enligt beskrivningen i en viss standard, som ständigt bör vara tillgängligt och funktionsdugligt. Sådan radioutrustning ska också kunna laddas med kablar som följer en viss standard. Om samma kategorier eller klasser av radioutrustning kan laddas med en spänning på mer än 5 V, en strömstyrka på mer än 3 ampere eller en effekt på mer än 15 watt, ska de dessutom innehålla funktioner för strömförsörjning via USB-port enligt en viss standard och det ska säkerställas att eventuella andra kommunikationsprotokoll för laddning gör det möjligt för den funktionen att fungera fullt ut, oavsett vilken laddningsenhet som används.

2.2.3 Möjlighet att förvärva radioutrustning utan laddningsenhet

I och med ändringen av direktivet infördes i radioutrustningsdirektivet en ny artikel 3a som gäller konsumenters och andra slutanvändares möjlighet att förvärva vissa kategorier eller klasser av radioutrustning utan laddningsenhet. I den nya artikel 3a.1 föreskrivs det att om en ekonomisk aktör erbjuder konsumenter eller andra slutanvändare möjlighet att förvärva den radioutrustning som avses i artikel 3.4 tillsammans med en laddningsenhet, ska den ekonomiska aktören även erbjuda konsumenterna och de andra slutanvändarna möjligheten att förvärva radioutrustningen utan laddningsenhet.

Enligt den nya artikel 3a.2 ska ekonomiska aktörer säkerställa att informationen om huruvida en laddningsenhet ingår i den radioutrustning som avses i artikel 3.4 eller inte visas i en grafisk form med hjälp av ett piktogram i enlighet med del III i bilaga Ia till direktivet, när radioutrustningen tillhandahålls konsumenter och andra slutanvändare. Piktogrammet ska vara tryckt på förpackningen eller fäst på förpackningen som ett klistermärke. När radioutrustningen tillhandahålls konsumenter och andra slutanvändare ska piktogrammet visas på ett synligt och lättläst sätt och, vid distansförsäljning, nära prisuppgiften. När det gäller piktogram ska kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 44 för att införa, ändra, lägga till eller ta bort grafiska element eller textmässiga inslag till följd av ändringar av delarna I och II i bilaga Ia eller framtida ändringar i märkningskraven, eller mot bakgrund av tekniska framsteg.

2.2.4 Information till konsumenter och andra slutanvändare

Enligt den ändrade artikel 10.8 i radioutrustningsdirektivet ska tillverkarna se till att radioutrustningen åtföljs av bruksanvisningar och säkerhetsinformation. Bruksanvisningarna ska innehålla de uppgifter som behövs för att kunna använda radioutrustningen på avsett sätt. I denna information ska, i tillämpliga fall, ingå en beskrivning av tillbehör och komponenter, däribland programvara, som gör det möjligt för radioutrustningen att fungera som avsett. Sådana bruksanvisningar och säkerhetsinformation liksom all märkning ska vara tydliga och lättbegripliga.

När det gäller radioutrustning som avses i artikel 3.4 ska bruksanvisningarna omfatta information om de specifikationer som avser radioutrustnings laddningskapacitet och de kompatibla

laddningsenheterna, i enlighet med del II i bilaga Ia. När tillverkare tillhandahåller sådan radioutrustning till konsumenter och andra slutanvändare ska informationen inte bara ingå i bruksanvisningarna, den ska också visas på en etikett, i enlighet med del IV i bilaga Ia. Etiketten ska vara tryckt på bruksanvisningen och dessutom på förpackningen eller vara fäst på förpackningen som ett klistermärke. Om det inte finns någon förpackning ska klistermärket med etiketten vara fäst på radioutrustningen. När radioutrustningen tillhandahålls konsumenter och andra slutanvändare ska etiketten visas på ett synligt och lättläst sätt och, vid distansförsäljning, nära prisuppgiften. Bruksanvisningarna och säkerhetsinformationen ska vara på ett språk som lätt kan förstås av konsumenter och andra slutanvändare, enligt vad som fastställts av den berörda medlemsstaten.

Även i fråga om märkning ska kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 44 för att införa, ändra, lägga till eller ta bort information, grafiska eller textmässiga inslag till följd av ändringar av del I i bilaga Ia eller framtida ändringar i märkningskraven, eller mot bakgrund av tekniska framsteg.

2.2.5 Bemyndiganden

Ändringen av radioutrustningsdirektivet innehåller flera bemyndiganden enligt vilka kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med direktivets artikel 44 om utövande av delegering. I enlighet med artikel 44 i radioutrustningsdirektivet har kommissionen sedan tidigare befogenhet att anta delegerade akter för att specificera vilka kategorier eller klasser av radioutrustning som omfattas av kraven i vissa artiklar.

Med stöd av de nya bemyndigandena ges kommissionen för en period på fem år från och med 27 december 2022 den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 3.4, artikel 3a.2 andra stycket och artikel 10.8 femte stycket. De delegerade akterna kan gälla de specifikationer avseende laddningskapacitet som avses i bilaga Ia till direktivet, information om specifikationerna avseende laddningskapacitet och kompatibla laddningsenheter och märkning avseende laddningsprestanda samt ett piktogram som visar om en laddningsenhet medföljer radioutrustningen.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

3.1 Radioutrustningsdirektivet

Radioutrustningsdirektivet fastställer gemensamma väsentliga minimikrav för radioutrustning som tillhandahålls på EU-marknaden. Syftet med regleringen är att säkerställa att den radioutrustning som tas i bruk och släpps ut på marknaden inom EU:s territorium är säker, använder radiospektrum på ett ändamålsenligt sätt och stöder en effektiv radiospektrumanvändning för att undvika skadliga störningar.

Ansvar för att den radioutrustning som släpps ut på marknaden uppfyller de väsentliga kraven som ställts på den vilar i första hand på tillverkarna av radioutrustningen. Om radioutrustningen uppfyller de krav som är tillämpliga på den och som fastställts i de harmoniserade standarder som publicerats i EU:s officiella tidning, uppkommer en presumtion om att utrustningen överensstämmer med kraven. Tillverkaren kan visa att utrustningen överensstämmer med kraven också genom ett yttrande av ett anmält organ.

3.2 Lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

3.2.1 Allmänt

I 30 kap. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation som gäller radioutrustnings överensstämmelse med kraven och marknadskontroll samlades i samband med det nationella genomförandet av radioutrustningsdirektivet (RP 67/2016 rd) de bestämmelser om visande av överensstämmelse med väsentliga krav som behövdes för genomförandet av direktivet. Med radioutrustning avses i enlighet med 3 § 1 mom. 14 punkten i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation en anläggning eller en väsentlig del av den som är avsedd för sändning (radiosändare) eller mottagning (radiomottagare) av radiofrekventa elektromagnetiska vågor, för radiokommunikation eller för något annat ändamål. Definitionen av radioutrustning är inte beroende av utrustningens användningsändamål, utan som radioutrustning betraktas också t.ex. elektriska apparater med inbyggda radiokomponenter.

I 30 kap. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation finns bestämmelser om bl.a. väsentliga krav och presumtion om överensstämmelse för radioutrustning, skyldigheter för ekonomiska aktörer, anmälda organ och förfaranden för bedömning av överensstämmelse med kraven, vilka syftar till att främja säkerheten hos de produkter som finns på marknaden. Kapitlet innehåller också bemyndiganden att utfärda förordning, enligt vilka bestämmelser om registrerings- och märkningsskyldighet i fråga om utrustning som hör till vissa kategorier eller klasser av radioutrustning som specificerats i en genomförandeakt som avses i artikel 44 i radioutrustningsdirektivet utfärdas genom förordning av statsrådet.

3.2.2 Marknadskontroll av radioutrustning

Bestämmelser om marknadskontrollen av radioutrustning finns i 30 kap. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation. Med stöd av 303 § 1 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation utövar Transport- och kommunikationsverket tillsyn över efterlevnaden av lagen samt bestämmelser och beslut som utfärdats med stöd av den, om inte något annat föreskrivs i lag. Enligt lagens 303 § 3 mom. omfattar Transport- och kommunikationsverkets tillsyn dock inte sådana krav som hänför sig till skydd av människors och husdjurs hälsa och säkerhet som avses i 251 § 1 mom. 1 punkten och inte heller sådana väsentliga elsäkerhetskrav som avses i 251 § 1 mom. 2 punkten, till den del det föreskrivs att någon annan myndighet ska övervaka efterlevnaden av kraven.

Den tillsyn som ska utövas enligt radioutrustningsdirektivet har med stöd av den bestämmelsen fördelats mellan olika myndigheter i Finland. Dessa myndigheter är Transport- och kommunikationsverket, Säkerhets- och kemikalieverket samt Strålsäkerhetscentralen. Dessutom ska Tullen vid sidan av Transport- och kommunikationsverket övervaka efterlevnaden av bestämmelser och föreskrifter om import av radioutrustning med stöd av 307 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation. Tullen är också den i marknadskontrollförordningen⁷ avsedda myndighet som svarar för de yttre gränskontrollerna och övervakar att exportförbud och förelägganden om förstöring iakttas vid den yttre gränsen. Bestämmelser om marknadskontroll av radioutrustning finns förutom i radioutrustningsdirektivet och lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation också i flera andra författningar, anvisningar och rekommendationer, t.ex.

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011 (text av betydelse för EES).

i marknadskontrollförordningen och i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016).

Transport- och kommunikationsverkets tillsyn syftar i huvudsak till att förebygga radiostörningar. Marknadskontrollen av radioutrustning är tillsyn i efterhand som gäller tillverkning samt import och distribution i samband med ekonomisk verksamhet. Tillsynen är riskbaserad och stickprovsmässig och omfattar både reaktiva fall, dvs. utredning av radiostörningar eller fall som rapporterats via olika rapporteringskanaler, såsom Rapid Exchange of Information System (Rapex) eller Information and Communication System for Market Surveillance (ICSMS), och proaktiv tillsyn, dvs. tillsyn som riktas särskilt till sådana utrustningsgrupper där det förekommer eller misstänks finnas risk för radiostörningar. Transport- och kommunikationsverket använder för närvarande cirka tre årsverken för marknadskontroll av radioutrustning på årsnivå. Verket kontrollerar årligen cirka 40–60 enheter med ett årligt testningsanslag på cirka 58 000 euro. Kontrollerna riktas såväl till försäljningslokaler som till handel med radioutrustning på nätet. Tillsynsåtgärderna påverkas bl.a. av de brister som upptäckts vid kontrollerna och av riskbedömningen avseende dessa brister.

I marknadskontrolluppdraget ingår dessutom nationellt och internationellt samarbete mellan olika tillsynsmyndigheter, olika typer rapportering och statistikföring samt rådgivning och kommunikation till olika aktörer. Marknadskontrollen av radioutrustning omfattar inte ibruktagande och användning av radioutrustning. Transport- och kommunikationsverket utfärdar inte heller förhandsgodkännanden för radioutrustningens överensstämmelse med kraven. Konsumenter och andra slutanvändare kan försäkra sig om att radioutrustningen överensstämmer med kraven och är säker genom att kontrollera att den har försetts med föreskriven märkning, särskilt CE-märkning, och att den åtföljs av EU-försäkran om överensstämmelse, bruksanvisningar och säkerhetsinformation.

I 329 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation föreskrivs det om förhindrande av radiostörningar. Transport- och kommunikationsverket har rätt att granska radioutrustning och ta den till undersökning, om utrustningen eller användningen av utrustningen på sannolika grunder misstänks strida mot lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation eller mot bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den eller om utrustningen har orsakat eller sannolikt kan orsaka skadliga störningar. Dessutom föreskrivs det särskilt i 327 § att Transport- och kommunikationsverkets inspektör för tillsynen över marknaden för radioutrustning, eller om det finns skäl att misstänka att kraven enligt 30 kap. på radioutrustning som släpps ut eller tillhandahålls på marknaden inte har följts, har rätt att ta radioutrustningen och dess dokument för undersökning samt förbjuda att utrustningen används eller tillhandahålls på marknaden under den tid som undersökningen pågår. Transport- och kommunikationsverket kan ålägga tillverkaren eller importören att ersätta undersökningskostnaderna, om utrustningen på ett väsentligt sätt strider mot bestämmelser och föreskrifter.

Enligt 329 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation har Transport- och kommunikationsverket rätt att förbjuda utsläppande och tillhandahållande av radioutrustning på marknaden och användning av radioutrustning, om utrustningen har orsakat skadliga störningar eller om det på sannolika grunder kan antas att den orsakar skadliga störningar. Verket har rätt att förbjuda import, saluföring, försäljning, överlåtelse och användning av radioutrustning också om den på sannolika grunder kan antas orsaka störningar i sådan planerad användning av radiofrekvenser som avses i 95 och 96 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation.

3.3 Marknaden för radioutrustning och laddningsenheter

Ett av syftena med radioutrustningsdirektivet är att garantera en väl fungerande inre marknad. Den fria rörligheten för radioutrustning på den inre marknaden förutsätter en noggrann definition av de ekonomiska aktörernas ansvar och skyldigheter samt ett omfattande samarbete mellan myndigheterna. Tillverkningen av radioutrustning är obetydlig i Finland och en betydande del av den radioutrustning som marknadsförs inom hela EU-området har tillverkats i tredjeländer. Enligt 1 § 1 mom. 1 punkten i statsrådets förordning om radioutrustnings överensstämmelse med kraven ska radioutrustningen samverka med tillbehör, i synnerhet gemensamma laddare. Enligt radioutrustningsdirektivet förenklar driftskompatibilitet mellan radioutrustning och tillbehör såsom laddare användningen av radioutrustning och minskar onödigt avfall och onödiga kostnader.

I juni 2009, efter en begäran från kommissionen, enades stora mobiltelefonstillverkare om att underteckna ett samförståndsavtal⁸ om harmonisering av laddare för mobiltelefoner med datorfunktioner som säljs i EU. De undertecknande parterna kom överens om att utarbeta en gemensam specifikation som grundade sig på gränssnittet USB 2.0 micro B, vilket skulle möjliggöra en fullständig laddningskompatibilitet med de mobiltelefoner som släpptes ut på marknaden. Samförståndsavtalet minskade marknadsfragmenteringen och fick en närmast global upplösning. Dess genomförande ledde till en faktisk minskning av antalet laddningslösningar för mobiltelefoner från 30 till tre.

Samförståndsavtalet tillät dock också användning av egna laddningsgränssnitt, och alla mobiltelefonstillverkare har inte tagit i bruk en lösning enligt samförståndsavtalet och därmed förhindrat full driftskompatibilitet. Samförståndsavtalet tog heller aldrig upp de miljöproblem som uppstår till följd av att olika laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning fortfarande används. Samförståndsavtalet löpte efter två förnyelser ut år 2014. Då det nya föreslagna samförståndsavtalet inte ansågs tillfredsställande med avseende på målen för en gemensam laddningslösning inledde kommissionen år 2018 en konsekvensbedömning av ett eventuellt förslag om en gemensam lösning för laddning av mobiltelefoner och eventuellt annan liknande radioutrustning.

Även om frivilliga initiativ har medfört en ökad enhetlighet mellan laddningsenheter, dvs. den externa strömförsörjningsdelen av laddare, och en minskning av antalet olika laddningslösningar på marknaden har dessa initiativ inte uppfyllt unionens politiska mål att förbättra konsumenternas bekvämlighet, minska det elektroniska avfallet och förhindra en fragmentering av marknaden för laddningsenheter.

3.4 Konsumenternas bekvämlighet och mängden elektroniskt avfall

Om radioutrustning och tillbehör, t.ex. laddare, inte är interoperabla medför det extra besvär för konsumenter och andra slutanvändare i och med att olika laddningsgränssnitt används för vissa kategorier eller klasser av radioutrustning som använder trådbunden laddning. Dessutom finns det flera olika typer av kommunikationsprotokoll för snabb laddning för vilka en miniminivå för prestanda inte alltid garanteras. Tillverkare av vissa typer av radioutrustning använder sina egna laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning som inte är kompatibla

⁸ [Memorandum of Understanding regarding Harmonisation of a Charging Capability for Mobile Phones, 5.6.2009.](#)

med andra laddare eller inte kan garantera samma laddningshastighet när en laddare från en annan tillverkare används.

En annan aspekt av problemet är att det finns fler laddare på marknaden än vad konsumenterna faktiskt behöver eller vill ha. De flesta konsumenter har redan en eller flera kompatibla laddare när de köper radioutrustning, vilket innebär att man inte alltid behöver skaffa en ny laddare tillsammans med all radioutrustning. Med några undantag för nya modeller säljer tillverkarna dock som standard en laddare tillsammans med radioutrustningen. Detta medför en onödig användning av råvaror samt en ökning av växthusgasutsläppen och mängden elektronikavfall.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Genomförandet av ändringen av radioutrustningsdirektivet görs genom att bestämmelserna i 30 kap. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation ändras så att närmare bestämmelser om specifikationer avseende laddningskapacitet för vissa kategorier eller klasser av radioutrustning samt om krav på separat försäljning av vissa typer radioutrustning och deras laddningsenheter läggs till i kapitlet. Som ett led i genomförandet av ändringsdirektivet ändras också statsrådets förordning om radioutrustnings överensstämmelse med kraven.

Utöver de ändringar som krävs för genomförandet av ändringsdirektivet föreslås inga andra ändringar som är oberoende av direktivet eller som är nationella. De ändringar som gjorts i radioutrustningsdirektivet är jämförelsevis detaljerade och tekniska och ger inte något nationellt handlingsutrymme. Bestämmelserna är också entydiga och innehåller varken alternativ eller valfrihet.

Den nya regleringen i enlighet med ändringen av radioutrustningsdirektivet börjar tillämpas den 28 december 2024 i fråga om de kategorier eller klasser av radioutrustning som avses i punkterna 1.1–1.12 i del I i bilaga Ia till direktivet. I fråga om de kategorier eller klasser av radioutrustning som avses i del I punkt 1.13 i bilagan börjar tillämpningen dock den 28 april 2026.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

Konsekvenser för företagen

Förslaget har ekonomiska konsekvenser för vissa företags verksamhet. Tillverkare av radioutrustning som använder ett eget laddningsgränssnitt, dvs. ett anslutningsdon, ska i fortsättningen se till att det är möjligt att ladda all ny radioutrustning som omfattas av ändringsdirektivets tillämpningsområde via ett don av USB typ C från och med den dag då direktivändringarna genomförs. Detta medför engångskostnader för företag som för närvarande använder andra anslutningsdon än USB typ C.

Det finns inga exakta uppgifter om mängden finstiltillverkad utrustning som är utrustad med anslutningsdon av annan typ än USB-C och som omfattas av ändringsdirektivets tillämpningsområde, och därför är det svårt att uppskatta engångskostnadernas belopp eller konsekvenser. I och med det ovannämnda samförståndsavtalet har antalet laddningslösningar för mobiltelefoner minskat till tre av de tidigare 30, vilket innebär att en stor del av mobiltelefonstillverkarna redan använder anslutningsdon av USB typ C som laddningsgränssnitt. Anslutningsdon av USB typ

C används för närvarande allmänt förutom i mobiltelefoner också i många andra kategorier eller klasser av radioutrustning som hör till ändringsdirektivets tillämpningsområde. Detta kommer att minska konsekvenserna för tillverkarna avsevärt. På längre sikt kan ett standardiserat laddningsdon också underlätta tillverkarnas verksamhet.

I enlighet med de föreslagna ändringarna ska ekonomiska aktörer erbjuda konsumenterna och andra slutanvändare möjligheten att förvärva radioutrustning som tillhör en viss kategori eller klass av radioutrustning utan laddningsenhet. Med kravet avses separat försäljning av radioutrustning och laddningsenheter. Ekonomiska aktörer kan, om de så önskar, fortsätta att tillhandahålla viss radioutrustning till konsumenterna och andra slutanvändare tillsammans med en laddningsenhet, men i och med ändringen bör de ekonomiska aktörerna åtminstone erbjuda möjligheten att köpa utrustningen utan laddningsenhet. Kravet på separat försäljning har konsekvenser för de tillverkare som investerar i sina egna laddningsdon och marknadsför kommunikationsprotokoll för snabb laddning i enlighet med dem. Sådana tillverkare kan i fortsättningen inte längre använda sina egna anslutningsdon i radioutrustning som omfattas av ändringsdirektivets tillämpningsområde.

I och med det föreslagna kravet på separat försäljning får ekonomiska aktörer inte längre självständigt bestämma hur de produkter som aktören tillverkat, levererat eller sålt ska förpackas. Företagen orsakas engångskostnader för separat försäljning av laddningsenheter. Omorganiseringen av leveranskedjorna och transporterna skulle åtminstone medföra sådana kostnader. Även tillverkare av laddningsenheter måste anpassa sina affärsmodeller till de nya bestämmelserna. I fortsättningen ska det tillverkas separata förpackningar för radioutrustning och laddningsenheter som säljs separat. De ekonomiska aktörerna orsakas engångskostnader också av de nya skyldigheterna i fråga om märkning, piktogram och specifikationer för laddning av utrustning.

Det är inte möjligt att ge en exakt uppskattning av storleken eller arten av de nämnda engångskostnaderna eftersom det är svårt att bedöma i vilken utsträckning tillverkarna planerar separat försäljning av radioutrustning och laddningsenheter och i vilken utsträckning kostnaderna för separat försäljning t.ex. vid planeringen av paket ingår i företagets normala affärsverksamhet. Med beaktande av t.ex. mobiltelefonernas relativt korta genomsnittliga livslängd och den kontinuerliga utvecklingen av nya modeller kan man anta att kostnaderna för de nämnda ändringarna i princip utgör en del av den normala verksamheten för företagen i branschen.

Detaljhandlare och distributörer drar nytta av en ökad försäljning av separata laddningsenheter, eftersom det är möjligt att få bättre avkastning från dem än från laddningsenheter som säljs tillsammans med mobiltelefoner. När det gäller den administrativa bördan för företagen eller den belastning som hör samman med efterlevnaden av bestämmelserna använder många företag även för närvarande USB typ C enligt en viss standard och tillverkare som har ett gemensamt laddningsgränssnitt testat det i förfarandena för intern tillverkningskontroll. Kostnaderna för efterlevnad av bestämmelserna är således redan en del av dessa företags normala affärsverksamhet.

Enligt kommissionens konsekvensbedömning leder de föreslagna åtgärderna till en minskning av produktionsbranschens globala omsättning med 350 miljoner euro medan produktions-

branschen inom EU förväntas öka med 22 miljoner euro per år. Konsekvenserna för återförsäljarnas och distributörernas verksamhet ökar deras omsättning med uppskattningsvis 457 miljoner euro per år.⁹

Konsekvenser för hushållen

De föreslagna ändringarna kommer också att ha konsekvenser för konsumenterna. Konsumenterna drar betydande nytta av att man i framtiden inte behöver köpa några produktspecifika laddare som är kompatibla med en viss tillverkares radioutrustning. Enligt kommissionens konsekvensbedömning kan sådana laddare kan vara upp till 1,8 gånger dyrare än vissa laddare av USB-typ. Enligt konsumentundersökningen är dessutom den största orsaken till att köpa en ny laddningsenhet att den gamla gått sönder (36 procent av respondenterna). Konsumenter som köpte en viss tillverkares egna enhetsspecifika laddare köpte under de senaste 24 månaderna i genomsnitt 0,73 kablar per person, medan det sammanlagda genomsnittet för alla märken var 0,51 kablar.

I fortsättningen behöver konsumenterna köpa färre olika laddare och samtidigt förutspås det att priserna för dessa sänks till följd av harmoniseringen så att konsumenterna årligen sparar i genomsnitt 549 miljoner euro.¹⁰ Detta beror framför allt på att vissa tillverkares egna, vanligtvis dyrare, laddningsdon försvinner från marknaden samt på att antalet laddningsenheter och kablar som konsumenterna köper minskar. Som en följd av ändringarna skulle två betydande faktorer som stör konsumenternas bekvämlighet, bristen på kompatibel laddningsenhet och förvirringen mellan olika enheters laddningsenheter försvinna helt då det skulle vara möjligt att använda en och samma laddningsenhet med all radioutrustning som omfattas av förslaget.

Konsumenterna kommer att dra nytta av de besparingar som ändringarna medför och dessutom av de specifikationer som gäller radioutrustningens laddningskapacitet och kompatibla laddningsenheter. Till följd av harmoniseringen av laddningsgränssnitten behöver konsumenterna på lång sikt köpa betydligt färre separata laddningsenheter. I och med de nya kraven får konsumenterna dessutom tydligare information om radioutrustningens laddningsprestanda och om laddningsenheter som är kompatibla med utrustningen. Ändringarna främjar driftkompatibiliteten för snabbaddning och gör det möjligt att ladda all radioutrustning som omfattas av tillämpningsområdet för ändringsdirektivet med en och samma laddare. Informationen till konsumenterna minskar missförstånd i fråga om kompatibiliteten mellan laddningsenheter och radioutrustning som omfattas av ändringsdirektivets tillämpningsområde. Tack vare förbättrad tillgång till information kan konsumenterna åtminstone i viss utsträckning använda sina befintliga laddare även i fortsättningen. Den förutspådda minskningen av behovet att köpa laddningsenheter möjliggör årliga inbesparingar på 168 miljoner euro för konsumenterna.¹¹

Separat försäljning av laddningsenheter förutspås dock minska de nämnda fördelarna något. Tillverkare av utrustning kan i fortsättningen förutspås övergå till en omfattande separat försäljning av radioutrustning som omfattas av ändringsdirektivets tillämpningsområde och laddningsenheter, eftersom detta alternativ i vilket fall som helst måste erbjudas konsumenterna till följd

⁹ Europeiska kommissionens konsekvensbedömning, Impact Assessment Study to Assess Unbundling of Chargers, s. 20.

¹⁰ Europeiska kommissionens konsekvensbedömning, Impact Assessment Study to Assess Unbundling of Chargers, s. 72.

¹¹ Europeiska kommissionens konsekvensbedömning, Impact Assessment Study to Assess Unbundling of Chargers, s. 72.

av ändringarna. Tillverkare som redan nu erbjuder möjligheten att köpa en laddningsenhet separat från t.ex. en mobiltelefon förutspår att telefonpriserna kommer att sjunka med priset på laddningsenheten. Vid köp av en separat laddare betalar konsumenterna detaljhandelspris som är 2,2 gånger partipriset. Tilläggskostnaderna för separat försäljning motsvarar i praktiken det belopp som sparas in genom att behovet av att köpa separata laddningsenheter och kablar minskar. Detta medför alltså inga inbesparingar för konsumenterna.

4.2.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Det tillsynsansvar som bestäms med stöd av radioutrustningsdirektivet är i Finland fördelat mellan Transport- och kommunikationsverket, Säkerhets- och kemikalieverket, Strålsäkerhetscentralen och Tullen. Med stöd av 303 § 1 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation utövar Transport- och kommunikationsverket tillsyn över efterlevnaden av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation samt bestämmelser och beslut som utfärdats med stöd av den, om inte något annat föreskrivs i lag. Enligt lagens 303 § 3 mom. omfattar Transport- och kommunikationsverkets tillsyn dock inte sådana krav som hänför sig till skydd av människors och husdjurs hälsa och säkerhet som avses i 251 § 1 mom. 1 punkten och inte heller sådana väsentliga elsäkerhetskrav som avses i 251 § 1 mom. 2 punkten, till den del det föreskrivs att någon annan myndighet ska övervaka efterlevnaden av kraven. De föreslagna ändringarna får inga konsekvenser för behörighetsfördelningen mellan myndigheterna.

I och med genomförandet av ändringen av radioutrustningsdirektivet utvidgas den marknads kontroll av radioutrustning som hör till Transport- och kommunikationsverkets ansvarsområde till att gälla laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning. Mängden utrustning som omfattas av de nya krav som ska övervakas är anmärkningsvärt stor. Transport- och kommunikationsverkets nya uppgifter omfattar dessutom tillsyn som gäller piktogrammet vid försäljning och när radioutrustningen tillhandahålls på marknaden samt tillsyn över att piktogrammet överensstämmer med kraven. Tillsynshelheten består av administrativ tillsyn och testning och andra lagstadgade uppgifter som föreskrivits för myndigheten, såsom statistikföring, rapportering, nationellt och internationellt samarbete mellan olika myndigheter samt rådgivning och kommunikation.

Tillsynen över laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning, i synnerhet testningen av dem, är en helt ny uppgift och Transport- och kommunikationsverket har ingen tidigare erfarenhet av motsvarande testning. Tillsynen förutsätter en ny typ av expertkunnande vid verket och ett tillräckligt anslag för anskaffning och testning av radioutrustning. Kostnaderna för testningen påverkas bl.a. av om den förutsätter användning av ett externt testlaboratorium. I början av tillämpningen av bestämmelserna kommer en större mängd utrustning än det nuvarande genomsnittliga antalet att testas för att tillsynen ska vara effektiv och synlig för olika aktörer samt konsumenter och andra slutanvändare när verket åläggs ansvaret för de nya tillsynsuppgifterna. Tillsynens effektivitet och kontinuitet bör säkerställas också på längre sikt för att den även i fortsättningen ska vara effektiv, regelbunden och synlig.

Även om tillsynshelheten är ny, omfattar den ändå många likheter med den marknads kontroll av radioutrustning som utförts med stöd av den tidigare regleringen. Tillsynen över piktogram skiljer sig t.ex. inte nämnvärt från tillsynen över efterlevnaden av kravet på CE-märkning, trots att tillsynen över piktogram vid distansförsäljning är tillsyn över marknadsföringsinformation som inte tidigare ingått i verkets behörighet. Förändringen är dock inte betydande med avseende på tillsynsansvaret. Det utvidgade tillsynsansvaret innebär att Transport- och kommunikationsverket får nya uppgifter som motsvarar sammanlagt 0,5 årsverken från och med 2025. Dessutom ökar behovet av anslag för testning med drygt 30 000 euro per år, vilket totalt sett utgör 90 000

euro per år. Behovet av anslag påverkas i synnerhet av inflationen och de därmed stigande kostnaderna för både anskaffning av utrustning och testning. Från och med 2025 kan kostnaderna täckas inom ramen för anslagen under moment 31.01.02 Transport- och kommunikationsverkets omkostnader.

Konsumentombudsmannen ska även i fortsättningen ha det yttersta tillsynsansvaret i fråga om marknadsföringsinformation, särskilt i fråga om tvister mellan konsumenter och företag. Enligt konsumentskyddslagens 2 kap. 20 § 1 mom. om tillsyn övervakas marknadsföringen och de förfaranden som tillämpas i kundrelationerna av konsumentombudsmannen när det gäller konsumentskyddet. Enligt 2 mom. i samma paragraf övervakas prisinformation som ges i samband med marknadsföring av konsumtionsnyttigheter av konsumentombudsmannen och regionförvaltningsverken.

4.2.3 Miljökonsekvenser

Enligt kommissionens konsekvensbedömning har förslaget betydande miljökonsekvenser eftersom det minskar mängden elektroniskt avfall, vilket i sin tur är viktigt med avseende på den gröna och digitala omställningen. För närvarande spenderar konsumenter 2,4 miljarder euro per år på att köpa separata laddare. Av konsumenterna anser 38 procent att det är besvärligt med inkompatibla laddare. Oanvända laddare som slängs orsakar årligen 11 000 ton elektroniskt avfall.¹²

Även om separat försäljning av vissa typer av radioutrustning och deras laddningsenheter kommer att öka antalet laddningsenheter som köps separat, är fördelarna med att ta bort laddningsenheter som automatiskt medföljer mobiltelefoner (60 miljoner nätaggat per år) större än nackdelarna med separat försäljning. Den totala mängden material som används till laddningsenheter förväntas minska med 2 600 ton per år. De mest betydande ändringarna omfattar olika plaster, aluminium och andra material som används särskilt i laddningsenheter. Mängden elektronikavfall förväntas minska med 980 ton per år. Den här effekten har visat sig omfatta både mängden obehandlat och återvunnet avfall. Till följd av de föreslagna ändringarna minskar växthusgasutsläppen betydligt, dvs. med cirka 180 000 ton koldioxidekvivalenter per år.¹³

4.2.4 Konsekvenser för de grundläggande fri- och rättigheterna

Lagförslaget har samband med näringsfriheten enligt 18 § 1 mom. i grundlagen och ansvaret för miljön enligt 20 § i grundlagen. I och med lagförslaget kan tillverkare av viss radioutrustning inte längre själva välja vilket laddningsgränssnitt de använder, utan anslutningsdon för radioutrustning som omfattas av ändringsdirektivets tillämpningsområde ska i fortsättningen överensstämma med de standarder som nämns i bilaga Ia till direktivet. Eftersom en stor del av utrustningstillverkarna redan använder anslutningsdon av USB typ C, är dock gruppen av dessa näringsidkare, och därmed också de föreslagna ändringarnas inverkan på näringsfriheten, tämligen begränsad.

I enlighet med de föreslagna ändringarna ska ekonomiska aktörer erbjuda konsumenter och andra slutanvändare möjligheten att förvärva radioutrustning som tillhör en viss kategori eller klass av radioutrustning utan laddningsenhet. I och med det föreslagna kravet på separat försäljning får ekonomiska aktörer inte längre självständigt bestämma hur de produkter som aktören

¹² Europeiska kommissionens förslag till ändring av radioutrustningsdirektivet COM (2021) 547 final, 23.9.2021.

¹³ Europeiska kommissionens förslag till ändring av radioutrustningsdirektivet COM (2021) 547 final, 23.9.2021.

tillverkat, levererat eller sålt ska förpackas. I fortsättningen måste separata förpackningar tillverkas för radioutrustning och laddningsenheter som säljs separat, och dessutom begränsas de krav som ställs på märkning och piktogram i lagförslaget i viss mån de ekonomiska aktörernas möjligheter att utforma förpackningarna. Även tillverkare av laddningsenheter samt distributörer, återförsäljare och handlare bör anpassa sina affärsmodeller till den nya regleringen och de kan inte välja fritt vilka tillbehör som medföljer radioutrustningen.

De nya kraven enligt lagförslaget påverkar näringsfriheten, som tryggas i 18 § 1 mom. i grundlagen. Konsekvenserna av de föreslagna ändringarna gäller dock endast en begränsad grupp professionella aktörer, dvs. tillverkare, importörer och distributörer av elektrisk och elektronisk utrustning samt tillverkarnas representanter, och även då endast sådan utrustning som omfattas av ändringsdirektivets tillämpningsområde. Konsekvenserna kan delvis också anses vara en del av företagets normala affärsverksamhet. Dessa faktorer minskar ytterligare de föreslagna ändringarnas konsekvenser för tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna.

Syftet med den föreslagna lagen är att förebygga olägenheter för miljön genom att minska mängden elektroniskt avfall. Dessutom syftar förslaget till att främja en cirkulär ekonomi genom att minska koldioxidutsläppen från utvinningen av råvaror för laddningsenheter och från tillverkning, transport och bortskaffande av dem. I och med de föreslagna ändringarna behöver konsumenter och andra slutanvändare inte alltid köpa en ny laddningsenhet när de köper radioutrustning. Genom att man minskar koldioxidutsläppen och mängden elektroniskt avfall tryggas tillgodoseendet av den grundläggande rätten till en sund miljö i och med att olägenheterna för miljön minskar. Den föreslagna lagen syftar således till att främja tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Sverige

I Sverige har radioutrustningsdirektivet genomförts nationellt genom radioutrustningslagen (2016:392). Lagen innehåller grundläggande bestämmelser om utsläppande och tillhandahållande av radioutrustning på marknaden samt om ekonomiska aktörers uppgifter och marknads kontroll. Bestämmelser om särskilda krav som gäller radioutrustning och om skyldigheter för ekonomiska aktörer att vidta åtgärder i fråga om radioutrustning meddelas genom föreskrifter av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Radioutrustningslagens gällande 7 § omfattar inte kravet på separat försäljning enligt den nya artikel 3a.1 i radioutrustningsdirektivet. Därför behövs en ändring i 7 § i radioutrustningslagen enligt vilken regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldigheter för ekonomiska aktörer också när det gäller anskaffning av radioutrustning.

5.2 Danmark

Även i Danmark har radioutrustningsdirektivet genomförts genom en nationell lag om radioutrustning. Enligt 17 § 2 mom. i lagen om radioutrustning kan myndigheten för dataförsörjning och infrastruktur fastställa väsentliga krav för radioutrustning, vilka bl.a. kan innehålla krav på att radioutrustningen ska vara interoperabel med tillbehör och i synnerhet gemensamma laddare. Grunden för fastställandet av krav på gemensamma laddningsenheter för radioutrustning har inte tagits i bruk. Således finns det för närvarande inga regler i dansk lagstiftning om konsumenters och andra slutanvändares möjlighet att köpa vissa kategorier eller klasser av radioutrustning utan laddningsenhet.

I Danmark föreslås att myndigheten för dataförsörjning och infrastruktur utöver de krav på radioutrustning som redan föreskrivits ska kunna utfärda mer detaljerade bestämmelser enligt vilka konsumenterna och andra slutanvändare i fortsättningen ska kunna köpa radioutrustning som hör till vissa kategorier eller klasser av radioutrustning även utan laddningsenhet. När myndigheten för dataförsörjning och infrastruktur fastställer bestämmelserna ska den förutsätta att det med hjälp av ett piktogram anges om en laddningsenhet medföljer utrustningen. Genom den nya regleringen införlivas den nya artikel 3a i radioutrustningsdirektivet och del III i dess bilaga Ia i den nationella lagstiftningen.

5.3 Norge

I Norge har radioutrustningsdirektivet införlivats i den nationella lagstiftningen genom förordning nr 377 av den 15 april 2016 om EES-krav för radioutrustning. Även ändringen av radioutrustningsdirektivet genomförs genom ändringar i den förordningen. I Norge behandlas rättsakten i ett särskilt utskott för kommunikationsfrågor.

6 Remissvar

6.1 Allmänt

Ett utkast till regeringens proposition var på remiss på webbplatsen utlåtande.fi den 22 augusti–29 september 2023. Yttrandena och ett mer omfattande sammandrag av dem kan läsas i statsrådets tjänst för projektinformation. Sammanlagt 18 yttranden kom in. Yttranden lämnades av justitieministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, Konkurrens- och konsumentverket, Transport- och kommunikationsverket, Finlands näringsliv rf, Finsk Handel rf, Business Finland Oy, Telia Finland Oyj och en privatperson. Jord- och skogsbruksministeriet, försvarsmi- nisteriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbets- och näringsministeriet, riksdagens justitie- ombudsmans kansli, Försörjningsberedskapscentralen, Domstolsverket, Säkerhets- och kemi- kalieverket och Kontaktpunkten för marknadskontroll meddelade att de inte har något att yttra i ärendet.

I yttrandena ansågs ändringarna enligt lagförslaget och dess mål i princip vara positiva, nyttiga och värda att stödja. I yttrandena fästes uppmärksamhet vid marknadskontrollen av radioutrustning och den hänvisningsteknik som används i lagförslaget samt de föreslagna nya kraven på vissa kategorier eller klasser av radioutrustning och deras konsekvenser på nationell nivå. Det gjordes inga betydande ändringar i propositionens innehåll eller i utkastet till förordning utifrån remissbehandlingen.

6.2 Marknadskontroll av radioutrustning

Enligt Transport- och kommunikationsverkets uppfattning motsvarar de föreslagna ändringarna de mycket detaljerade och tekniska bestämmelserna i det ändrade radioutrustningsdirektivet. Verket konstaterade att det understöder propositionen och dess mål samt den föreslagna fördelningen av befogenheter mellan olika myndigheter. Transport- och kommunikationsverket beto- nade i sitt yttrande att verket i och med de föreslagna ändringarna kommer att få nya uppgifter som gäller marknadskontroll av radioutrustning, vilket kommer att påverka verkets arbets- mängd och resurser. Enligt verket bör de nya uppgifterna ses över regelbundet efter det att till- synen enligt förslaget har inletts fullt ut. Finansministeriet konstaterade att det är utmärkt att det behov av anslag som de nya uppgifterna medför för Transport- och kommunikationsverket kan täckas med verkets befintliga resurser. Med de ekonomiska konsekvenser som propositionen har behöver den inte behandlas i finansutskottet.

6.3 Kravet på bestämmelser i lag (GrL 80 §) och den hänvisningsteknik som används i propositionen

Justitieministeriet instämde i enlighet med lagförslaget i att bilaga Ia till direktivet innehåller tekniska och detaljerade bestämmelser som riktar sig till ett begränsat antal professionella aktörer. Medlemsstaterna har inget nationellt handlingsutrymme i fråga om det materiella innehållet i bestämmelserna. Justitieministeriet konstaterade i sitt yttrande att det i vissa fall är möjligt att använda direkta hänvisningar vid genomförandet av EU-direktiv, även om man i princip ska förhålla sig restriktivt till det. I sitt yttrande fäste justitieministeriet särskild uppmärksamhet vid de dynamiska hänvisningarna, som inte är önskvärda ur grundlagsperspektiv. Enligt yttrandet finns det dock enligt grundlagsutskottets praxis (GrUU 5/2013) inga direkta konstitutionella hinder för att använda dynamiska hänvisningar.

Enligt justitieministeriet är hänvisningarna till direktivet i lagförslaget och förordningsutkastet i princip adekvata. Enligt yttrandet är också hänvisningarna i förordningsutkastet till kommissionens genomförandeakter möjliga rent lagtekniskt. Telia Oyj understödde i sitt yttrande den linje som anges i propositionen om att införliva direktivet som sådant i den nationella lagstiftningen.

Motiveringen till lagstiftningsordningen i propositionen kompletterades på basis av justitieministeriets yttrande. I fråga om den valda hänvisningstekniken beslutade man att inte göra några ändringar. Även om man i princip bör undvika att använda direkta hänvisningar vid genomförandet av direktiv (GrUU 5/2013 rd, GrUU 35/2020 rd, GrUU 34/2022 rd) har grundlagsutskottet undantagsvis också godkänt reglering där det på lagnivå hänvisas direkt till bestämmelserna i ett direktiv när det gäller tekniska och detaljerade krav. Då har det varit fråga om mycket teknisk och detaljerad direktivreglering som riktats till en begränsad skara professionella aktörer. Medlemsstaterna har inte heller haft nationellt handlingsutrymme i fråga om regleringens materiella innehåll (GrUU 5/2013 rd, GrUU 34/2022 rd). Enligt justitieministeriets yttrande uppfylls kriterierna ovan också i fråga om det aktuella ändringsdirektivet. Detta behandlas närmare i avsnitt 11.3 i propositionen.

6.4 Nya krav för vissa kategorier eller klasser av radioutrustning

Finsk Handel konstaterade i sitt yttrande att de mest betydande konsekvenserna av propositionen hänför sig till kravet på separat försäljning av radioutrustning och laddningsenheter. Enligt Finsk Handel behandlar propositionen på ett heltäckande sätt vilka kostnadseffekter av både engångskaraktär och mer bestående karaktär den föreslagna regleringen har för olika ekonomiska aktörer. Enligt yttrandet är det svårt att förutse hur regleringen kommer att påverka företagens försäljning t.ex. på grund av det varierande produktutbudet hos säljarna, den tekniska utvecklingen och förändringar i kundbeteendet. Finsk Handel önskade att propositionen kompletteras med en bedömning av de nationella marknadskontrollmyndigheterna om hur många laddare som inte uppfyller kraven som årligen importeras till Finland och hur lagändringen eventuellt påverkar detta.

Konkurrens- och konsumentverket betonade i sitt yttrande att det är viktigt att säkerställa att konsumenterna i samband med separat försäljning av radioutrustning och laddningsenheter förstår huruvida en laddningsenhet levereras med radioutrustningen eller inte. Den privatperson som yttrade sig kritiserade valet av USB typ C som gemensamt laddningsdon för vissa kategorier eller klasser av radioutrustning. Enligt yttrandet har olika elektroniska apparater olika effektbehov och ett och samma anslutningsdon kan inte fungera för dem alla. Enligt inrikesmi-

nisteriet bör det i fråga om sådana radioterminaler och deras tillbehör som myndigheterna använder, utöver en gemensam laddningslösning, finnas möjlighet till tillverkarspecifik kompatibilitet med de laddningslösningar för radioterminaler som nu används.

Det gjordes inga ändringar på basis av remissyttrandena. Det går inte att påverka var enskilda konsumenter köper sina laddningsenheter genom reglering som följer av radioutrustningsdirektivet. Den reglering som nu ska genomföras gäller inte heller laddare, utan radioutrustning. Det finns inga uppföljningar eller bedömningar av mängden köpta laddare och frågan omfattas inte av Transport- och kommunikationsverkets behörighet eller tillsyn. Säkerhets- och kemikalieverket är behörig myndighet i eventuella frågor som gäller elsäkerhet i elektrisk utrustning.

Yttranden begärdes inte om ändringen av radioutrustningsdirektivet, utan om utkastet till proposition om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation och utkastet till förordning om ändring av statsrådets förordning om radioutrustnings överensstämmelse med kraven. Enligt den nya artikel 3.4 i radioutrustningsdirektivet ska kommissionen, när det gäller radioutrustning som laddas genom trådbunden laddning, ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 44 för att ändra del I i bilaga Ia mot bakgrund av den vetenskapliga och tekniska utvecklingen eller marknadsutvecklingen. Kommissionen får genom delegerade akter ändra, lägga till eller ta bort tekniska specifikationer, hänvisningar och beskrivningar med avseende på laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning för de kategorier eller klasser av radioutrustning som anges i del I i bilaga Ia. För att säkerställa beredskap inför den tekniska utvecklingen ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter även med avseende på utrustning som kan laddas på annat sätt än genom trådbunden laddning.

7 Specialmotivering

251 a §. *Specifikationer avseende laddningskapacitet för vissa kategorier eller klasser av radioutrustning.* Det föreslås att en ny 251 a § fogas till lagen. I paragrafen föreskrivs det att radioutrustning som hör till vissa kategorier eller klasser av radioutrustning ska uppfylla vissa specifikationer avseende laddningskapacitet.

Enligt den föreslagna nya paragrafen ska radioutrustning inom de kategorier eller klasser av radioutrustning som avses i del I i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet vara konstruerad så att den stämmer överens med de i den bilagan angivna specifikationerna avseende laddningskapacitet för kategorin eller klassen av radioutrustning i fråga. Bestämmelsen gäller endast de kategorier eller klasser av radioutrustning som avses i del I i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet. Paragrafen innehåller en hänvisning till direktivets bilaga.

Genom paragrafen genomförs den nya 4 punkten i artikel 3 i radioutrustningsdirektivet. Artikel 3 i direktivet gäller väsentliga krav på radioutrustning. I och med den nya 4 punkten ska radioutrustning av vissa kategorier eller klasser konstrueras så att den uppfyller särskilda specifikationer avseende laddningskapacitet. I praktiken innebär detta att viss radioutrustning ska förses med ett anslutningsdon enligt en viss standard. Med anslutningsdon avses den del av utrustningen i vilken laddningskabeln kopplas in. I del I i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet finns en förteckning över de kategorier eller klasser av radioutrustning som omfattas av de föreslagna nya kraven. Del I i den bilagan innehåller också specifikationer avseende laddningskapacitet, det vill säga närmare uppgifter om hurdan ett anslutningsdon för radioutrustning ska vara och vilka standarder det ska uppfylla. Under tiden för beredningen av regeringens proposition utgörs de kategorier eller klasser av radioutrustning som avses i del I i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet av handhållna mobiltelefoner och videospelskonsoler, datorplattor, digitalkameror, hörlurar eller headset, bärbara högtalare och navigationssystem samt elektroniska läsplattor, tangentbord, möss och örönsäckor. Även bärbara datorer nämns i förteckningen, men för deras

del blir bestämmelserna i direktivet tillämpliga först från och med den 28 april 2026. De föreslagna bestämmelserna gäller inom dessa kategorier eller klasser av radioutrustning endast radioutrustning som innehåller ett borttagbart eller inbyggt uppladdningsbart batteri. Bilaga Ia till direktivet är i sin helhet mycket detaljerad och teknisk.

Enligt artikel 3.4 i radioutrustningsdirektivet ges kommissionen dessutom befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 44 för att ändra del I i bilaga Ia mot bakgrund av den vetenskapliga och tekniska utvecklingen eller marknadsutvecklingen. Syftet är att säkerställa en minsta gemensam driftskompatibilitet mellan radioutrustning och deras laddningsenheter samt att förbättra konsumenternas bekvämlighet, minska miljöavfallet och undvika en fragmentering av marknaden. Kommissionen får genom delegerade akter ändra, lägga till eller ta bort tekniska specifikationer, hänvisningar och beskrivningar med avseende på laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning för de kategorier eller klasser av radioutrustning som anges i del I i bilaga Ia. Kommissionen får alltså genom delegerade akter ändra, lägga till eller ta bort tekniska specifikationer med avseende på kategorier eller klasser av radioutrustning eller deras laddningskapacitet. Därför är det ändamålsenligt att hänvisa direkt till direktivets bilaga och inte föreskriva om kategorier eller klasser av radioutrustning eller specifikationer på lagnivå.

253 §. Skyldigheter för tillverkare av radioutrustning. Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., enligt vilket tillverkare av radioutrustning utöver det som anges i punkterna i 1 mom. ska se till att bruksanvisningar för sådan radioutrustning som avses i 251 a § innehåller information på åtminstone finska och svenska om de specifikationer avseende laddningskapacitet och kompatibla laddningsenheter som avses i del II i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet. Genom momentet genomförs delvis artikel 10.8 tredje stycket i direktivet.

Momentet innehåller en hänvisning till den föreslagna nya 251 a § och gäller således endast de kategorier eller klasser av radioutrustning som avses i del I i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet. Del II i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet, som det hänvisas till i momentet, anger vilken information om specifikationer avseende laddningskapacitet och kompatibla laddningsenheter som ska ingå i de bruksanvisningar som åtföljer radioutrustningen. Dessa är i skrivande stund effektkraven för laddningsenheter, uttryckt i watt, som ska uttrycka den minimala effekt som radioutrustningen kräver respektive den maximala effekt som krävs för att radioutrustningen ska uppnå högsta laddningshastighet samt information om huruvida radioutrustningen stöder ett särskilt definierat kommunikationsprotokoll för snabb laddning. I skrivande stund handlar det om laddningsprotokollet för strömförsörjning via USB-port. Kraven i del II i bilaga Ia till direktivet är detaljerade och tekniska, och därför ska det i paragrafen ingå en hänvisning till del II i bilagan.

Det föreslås att ett nytt 3 mom. om en separat etikett fogas till paragrafen. Genom momentet genomförs delvis artikel 10.8 tredje stycket i direktivet. Momentet gäller på samma sätt som 2 mom. viss radioutrustning som avses i 251 a §. Enligt momentet ska informationen om specifikationerna avseende laddningskapacitet och kompatibla laddningsenheter också visas på den etikett som avses i del IV i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet när tillverkare av radioutrustning tillhandahåller konsumenter och andra slutanvändare viss radioutrustning.

Etikettens innehåll och format anges i detalj i del IV i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet. Etiketten visas i grafisk form och exakta proportioner för den anges. Enligt det föreslagna 3 mom. ska etiketten vara tryckt på bruksanvisningen och dessutom på förpackningen eller fäst på förpackningen som ett klistermärke. Om det inte finns någon förpackning ska klistermärket vara fäst på radioutrustningen, eller om radioutrustningens storlek eller beskaffenhet inte medger detta ska en etikett tryckas som ett separat dokument som åtföljer radioutrustningen. Etiketten ska beskriva specifikationerna för radioutrustningens laddningsegenskaper och kompatibla

laddningsenheter, vilket gör det möjligt för konsumenter och andra slutanvändare att välja en laddningsenhet som är kompatibel med deras radioutrustning.

I momentet förutsätts dessutom i enlighet med radioutrustningsdirektivet att etiketten visas på ett synligt och läsbart sätt och, vid distansförsäljning, nära prisuppgiften. Således ska etiketten t.ex. vid försäljning visas så att konsumenter och andra slutanvändare lätt får information om laddningskapaciteten hos den radioutrustning de köper. I samband med distansförsäljning är det inte tillräckligt att etiketten endast finns på förpackningen till radioutrustningen. Kravet på en etikett nära prisuppgiften i samband med distansförsäljning säkerställer att konsumenter och andra slutanvändare också vid distansförsäljning får behövlig information om radioutrustningens laddningskapacitet och därmed kan fatta ett informerat köpbeslut.

Enligt artikel 8.10 femte stycket i radioutrustningsdirektivet ska kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i syfte att ändra delarna II och IV i bilaga Ia, till följd av ändringar i del I i den bilagan eller som en följd av framtida ändringar i märkningskraven, eller mot bakgrund av tekniska framsteg, genom att införa, ändra, lägga till eller ta bort uppgifter avseende informationen eller grafiska eller skrivna inslag, enligt vad som anges i den artikeln. Eftersom kommissionen ges befogenhet att ändra bilagan genom delegerade akter och eftersom bilagan är mycket detaljerad och teknisk, hänvisas det i paragrafen direkt till bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet.

Paragrafens 1 mom. motsvarar gällande bestämmelser.

253 b §. Skyldigheter för importörer av radioutrustning. Till paragrafen fogas en ny 9 punkt, enligt vilken importörer av radioutrustning ska se till att de krav avseende etikett och visning av etiketten som anges i 253 § 3 mom. uppfylls när de tillhandahåller konsumenter och andra slutanvändare sådan radioutrustning som avses i 251 a §.

Genom den föreslagna 9 punkten genomförs den nya artikel 12.4 i radioutrustningsdirektivet. Enligt det stycket ska även importörer säkerställa att radioutrustning som ingår i de kategorier eller klasser av radioutrustning som avses i del I i bilaga Ia till direktivet visar eller är försedd med en etikett i enlighet med artikel 10.8 tredje stycket och att denna etikett visas på ett synligt och lättläst sätt och, vid distansförsäljning, nära prisuppgiften. De skyldigheter som anges i den föreslagna nya 9 punkten gäller vissa kategorier eller klasser av radioutrustning som avses i 251 a §. Den föreslagna 9 punkten utvidgar skyldigheten att säkerställa att en etikett finns och att den visas korrekt till att gälla inte bara tillverkare utan också importörer.

253 c §. Skyldigheter för distributörer av radioutrustning. Till paragrafen fogas en ny 5 punkt, enligt vilken distributörer av radioutrustning ska se till att de krav avseende etikett och visning av etiketten som anges i 253 § 3 mom. uppfylls när de tillhandahåller konsumenter och andra slutanvändare sådan radioutrustning som avses i 251 a §.

Genom den föreslagna 5 punkten genomförs den nya artikel 13.2 i radioutrustningsdirektivet. Innehållet i den nya 5 punkten motsvarar den nya 9 punkten i 253 b § som föreslås ovan. Den föreslagna punkten utvidgar skyldigheten att säkerställa att en etikett finns och att den visas korrekt till att gälla inte bara tillverkare och importörer utan också distributörer. Både importörer och distributörer kan leverera radioutrustning direkt till konsumenter och andra slutanvändare, och därför har de i radioutrustningsdirektivet ålagts samma skyldigheter att lämna och visa information som tillverkare.

253 f § *Krav på separat försäljning.* Det föreslås att det till lagen fogas en ny 253 f §, genom vilken den nya artikel 3a i radioutrustningsdirektivet genomförs. Enligt den föreslagna nya paragrafens 1 mom. ska ekonomiska aktörer erbjuda konsumenterna och andra slutanvändare möjligheten att skaffa sådan radioutrustning som avses i 251 a § utan laddningsenhet. Med kravet avses separat försäljning av radioutrustning och laddningsenheter. Ekonomiska aktörer kan, om de så önskar, fortsätta att tillhandahålla radioutrustning som avses i 251 a § till konsumenterna och andra slutanvändare även tillsammans med en laddningsenhet, men i och med ändringen bör de ekonomiska aktörerna åtminstone erbjuda möjligheten att köpa utrustningen utan laddningsenhet.

Enligt 2 mom. ska den ekonomiska aktören när sådan radioutrustning som avses i 251 a § tillhandahålls konsumenterna och andra slutanvändare säkerställa att information om huruvida en laddningsenhet ingår i radioutrustningen visas med hjälp av ett sådant piktogram som avses i del III i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet. Piktogrammet ska vara tryckt på förpackningen eller fäst på förpackningen som ett klistermärke. Piktogrammet ska visas på ett synligt och läsbart sätt och, vid distansförsäljning, nära prisuppgiften. Piktogrammet enligt momentet beskrivs i detalj i del III i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet. Piktogrammet visas i grafisk form och exakta proportioner för det anges. Piktogrammet visar en laddningsenhet, det vill säga ett externt nätaggregat. Piktogrammet får enligt bilagan utformas på olika sätt (t.ex. när det gäller färg, fylld bild eller kontur, tjocklek på linjerna), förutsatt att det förblir synligt och läsbart. Om piktogrammet förminskas eller förstoras ska proportionerna behållas.

Enligt artikel 3a andra stycket i radioutrustningsdirektivet ska kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i syfte att ändra del III i bilaga Ia till följd av ändringar av delarna I och II i den bilagan eller framtida ändringar i märkningskraven, eller mot bakgrund av tekniska framsteg, genom att införa, ändra, lägga till eller ta bort grafiska eller textmässiga inslag. Eftersom kommissionen ges befogenhet att ändra bilagan genom delegerade akter och eftersom bilagan är mycket detaljerad och teknisk, hänvisas det i paragrafen direkt till del III i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet.

255 §. *Förfarande för bedömning av överensstämmelse.* I 1 mom. föreslås en teknisk ändring så att bedömningen av överensstämmelse omfattar de väsentliga krav som anges i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation och dessutom i de statsrådsförordningar som utfärdats med stöd av den.

Paragrafens 2 och 3 mom. kvarstår i sin gällande form.

260 §. *Marknadskontroll av radioutrustning samt hantering av radioutrustning som utgör en risk.* Ordalydelsen i 2 mom. ändras så att den bättre motsvarar det ändrade första stycket i artikel 40.1 i radioutrustningsdirektivet. Enligt momentet ska Transport- och kommunikationsverket göra en heltäckande bedömning av radioutrustningens överensstämmelse, om verket har tillräckliga skäl att anta att radioutrustningen inte uppfyller minst ett av de väsentliga krav som anges i lagens 251 § eller i statsrådsförordningar som utfärdats med stöd av den paragrafen eller inte uppfyller det krav som anges i 251 a §. Genom paragrafen genomförs den ändrade artikel 40.1 första stycket i radioutrustningsdirektivet. I och med ändringen räcker det att myndigheten i stället för grundad anledning har tillräckliga skäl att anta att radioutrustningen strider mot kraven.

Paragrafens 1 och 3 mom. kvarstår i sin gällande form.

263 §. Korrigerande av formell bristande överensstämmelse. Det föreslås att 1 mom. 6 och 8 punkten i paragrafen ändras. Dessutom föreslås det att nya 9, 10 och 11 punkter fogas till paragrafen. Genom ändringen genomförs de nya leden fa–c samt de ändrade leden j och h i artikel 43.1 f i radioutrustningsdirektivet. Ändringen gäller endast radioutrustning som avses i 251 a §.

Ordalydelsen i paragrafens *1 mom. 6 punkten* ändras så att den bättre motsvarar den ändrade artikel 43.1 h i radioutrustningsdirektivet. I punkten införs också ett omnämnande av avsaknad av information som avses där. Enligt artikel 43.1 h i radioutrustningsdirektivet överensstämmer radioutrustning inte med kraven om den information som avses i artikel 10.8, EU-försäkran om överensstämmelse, som avses i artikel 10.9 eller den information om restriktioner för ibruktagandet som avses i artikel 10.10 inte åtföljer radioutrustningen. Informationen i artikel 10.8 gäller de specifikationer avseende laddningskapacitet och kompatibla laddningsenheter som fastställs genom ändringen av direktivet och för vilka kraven beskrivs och föreslås bli genomförda i 253 § 2 och 3 mom. Enligt den föreslagna 6 punkten betraktas som bristande överensstämmelse att bruksanvisningar och säkerhetsinformation eller anvisningar och information om användningsbegränsningar som ska medfölja utrustningen saknas eller är bristfälliga.

I *1 mom. 8 punkten* görs en teknisk ändring genom att det läggs till ett omnämnande av en statsrådsförordning som utfärdas med stöd av 252 § 2 mom.

Enligt *1 mom. 9 punkten* gäller bristande överensstämmelse i fortsättningen brister i det piktogram som avses i 253 f § 2 mom. I momentet hänvisas till 253 f § 2 mom., som gäller piktogram, och till de krav som där anges när det gäller piktogrammet och användningen av det. Enligt den föreslagna punkten är det fråga om formell bristande överensstämmelse om det på förpackningen eller själva radioutrustningen inte har fästs ett piktogram som visar om en laddningsenhet ingår i utrustningen eller om piktogrammet inte visas på ett synligt och läsbart sätt eller vid distansförsäljning nära prisuppgiften, eller om piktogrammet inte är korrekt utformat i enlighet med 253 f § 2 mom. och del III i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet. Då ska Transport- och kommunikationsverket kräva att den ekonomiska aktören korrigerar den bristande överensstämmelsen.

Enligt *1 mom. 10 punkten* gäller bristande överensstämmelse i fortsättningen brister i den etikett som avses i 253 f § 3 mom. I momentet hänvisas till 253 f § 3 mom., som gäller etiketten, och till de krav som där anges när det gäller etiketten och användningen av den. Det är fråga om formell bristande överensstämmelse om etiketten på radioutrustningen, dess förpackning eller de medföljande bruksanvisningarna inte har fästs eller om den inte visas på ett synligt och läsbart sätt eller, vid distansförsäljning, nära prismärkningen. Detsamma gäller om etiketten inte har utformats på ett korrekt sätt i enlighet med 253 § 3 mom. och del II och IV i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet eller om ingen etikett åtföljer utrustningen. Då ska Transport- och kommunikationsverket kräva att den ekonomiska aktören korrigerar den bristande överensstämmelsen.

Enligt *1 mom. 11 punkten* gäller bristande överensstämmelse i fortsättningen också kravet enligt 253 f § 1 mom. på separat försäljning av radioutrustning och laddningsenheter. Det är fråga om formell bristande överensstämmelse om en ekonomisk aktör inte erbjuder konsumenter eller andra slutanvändare möjlighet att skaffa en sådan radioutrustning som avses i 251 a § utan laddningsenhet. Då ska Transport- och kommunikationsverket kräva att den ekonomiska aktören korrigerar den bristande överensstämmelsen.

Paragrafens *2 mom.* motsvarar gällande bestämmelser.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

En del av bestämmelserna i radioutrustningsdirektivet har genomförts nationellt genom statsrådets förordning om radioutrustnings överensstämmelse med kraven, som ändras till behövliga delar efter det att lagförslaget har antagits. Bemyndigandet att utfärda förordning ingår i 30 kap. 251 § 2 mom. och 252 § 2 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation.

Det föreslås att 1 § i statsrådets förordning ändras så radioutrustning ska samverka med tillbehör, med undantag av laddningsenheter för de kategorier eller klasser av radioutrustning som anges i del I i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet. Radioutrustning som inte omfattas av harmoniseringen av laddningsgränssnitt och kommunikationsprotokoll för laddning behöver således inte samverka med sådana laddningsenheter för radioutrustning som avses i del I i bilaga Ia till direktivet. Genom ändringen genomförs artikel 3.3 första stycket led a i radioutrustningsdirektivet på det sätt som direktivändringen förutsätter. I paragrafen görs dessutom en teknisk precisering av ordalydelsen.

I 2 § i statsrådets förordning görs dessutom tekniska preciseringar i fråga om namnen på lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation och radioutrustningsdirektivet. Ett utkast till statsrådets förordning finns som bilaga till denna proposition.

9 Ikraftträdande

Lagen om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation avses träda i kraft den 28 december 2024. Enligt artikel 2.1 i det ändrade radioutrustningsdirektivet ska medlemsstaterna senast den 28 december 2023 anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet.

Enligt artikel 2.1 i ändringsdirektivet börjar tillämpningen av bestämmelserna i fråga om de kategorier eller klasser av radioutrustning som avses i punkterna 1.1–1.12 i del I i bilaga Ia till direktivet den 28 december 2024. I fråga om de kategorier eller klasser av radioutrustning som avses i del I punkt 1.13 i bilagan börjar tillämpningen dock den 28 april 2026.

10 Genomförande och övervakning

10.1 Marknaden för radioutrustning

Enligt artikel 3.4 tredje stycket i radioutrustningsdirektivet ska kommissionen kontinuerligt bedöma marknadsutvecklingen, marknadsfragmenteringen och den tekniska utvecklingen i syfte att identifiera kategorier eller klasser av radioutrustning som kan laddas genom trådbunden laddning och vars inkludering i harmoniseringen av laddningslösningar skulle leda till ökad konsumentbekvämlighet och minskat miljöavfall. Kommissionen ska lägga fram en rapport om sin bedömning till Europaparlamentet och rådet senast den 28 december 2025 och därefter vart femte år och anta delegerade akter i enlighet med detta.

10.2 Utvidgning av kraven på separat försäljning

I enlighet med artikel 47.3 i radioutrustningsdirektivet ska kommissionen senast den 28 december 2026 lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om effekterna av möjligheten att förvärva radioutrustning utan laddningsenhet och utan kabel, särskilt med avseende på konsumenternas bekvämlighet, minskat miljöavfall, beteendeförändringar och utvecklingen av marknadspraxis. Kommissionens rapport ska vid behov åtföljas av ett lagstiftningsförslag om

ändring av direktivet för att införa ett obligatoriskt krav på separat försäljning av laddningsenheter och kablar.

10.3 Delegering av befogenhet

Enligt artikel 44 i radioutrustningsdirektivet ska den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 3.4, artikel 3a.2 andra stycket och artikel 10.8 femte stycket ges till kommissionen för en period på fem år från och med 27 december 2022. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av femårsperioden. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, såvida inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga. Europaparlamentet och rådet kan när som helst återkalla befogenhetsdelegeringen.

Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning av den 13 april 2016. En delegerad akt ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

11.1 Inledning

I propositionen föreslås det att lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation ändras. En del av bestämmelserna i lagförslaget är sådana att de måste granskas också med avseende på tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna i grundlagen. Propositionen ska bedömas med avseende på i synnerhet följande bestämmelser i grundlagen: näringsfrihet och rätt till arbete (18 §) och ansvar för miljön (20 §). En väsentlig bestämmelse med avseende på lagstiftningsordningen är dessutom kravet på bestämmelser i lag enligt 80 § i grundlagen (80 §).

11.2 Näringsfrihet (18 §) och ansvar för miljön (20 §)

I lagförslaget föreslås begränsningar för näringsidkare i fråga om tillverkning, tillhandahållande på marknaden, förpackning och försäljning av viss radioutrustning. De föreslagna begränsningarna har betydelse med avseende på näringsfriheten enligt 18 § 1 mom. i grundlagen. I och med 251 a § i lagförslaget ska alla näringsidkare som använder ett eget laddningsgränssnitt, dvs. ett anslutningsdon, i fortsättningen säkerställa att det är möjligt att ladda radioutrustning som omfattas av tillämpningsområdet för ändringsdirektivet via ett don av USB typ C. Regleringen begränsar näringsfriheten då tillverkarna inte längre själva kan välja laddningsgränssnitt för viss radioutrustning som omfattas av ändringsdirektivets tillämpningsområde, utan utrustningens anslutningsdon ska följa de standarder som nämns i bilaga Ia till direktivet.

Kravet på etiketter enligt 253 § 3 mom. i lagförslaget och kravet på piktogram enligt 253 f § 2 mom. begränsar för sin del de ekonomiska aktörernas möjligheter att utforma förpackningar för viss radioutrustning. Enligt 253 f § 1 mom. i lagförslaget ska ekonomiska aktörer erbjuda konsumenter och andra slutanvändare möjligheten att skaffa sådan radioutrustning som avses i 251 a § utan laddningsenhet. De ekonomiska aktörerna kan således inte längre fritt välja vilka tillbehör som levereras tillsammans med radioutrustningen.

Enligt 18 § 1 mom. i grundlagen har var och en rätt att skaffa sig sin försörjning genom näring som han eller hon valt fritt. Inskränkningar i näringsfriheten ska vara exakta och noga avgränsade, och deras omfattning och förutsättningarna för dem ska framgå av lagen. De nya kraven i lagförslaget bygger på EU-lagstiftning. De föreslagna bestämmelserna om nya krav som gäller laddningsgränssnitt (251 a §), specifikationer avseende laddningskapacitet (253 § 2 mom.), etiketter (253 § 3 mom.) samt piktogram och separat försäljning (253 f §) innehåller direkta hänvisningar till bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet, där de närmare kraven anges på ett detaljerat, exakt och noggrant avgränsat sätt.

Syftet med den ändring av radioutrustningsdirektivet som ligger till grund för lagförslaget är att minska mängden elektroniskt avfall som genereras vid försäljning av radioutrustning. Ändringsdirektivet syftar dessutom till att främja en cirkulär ekonomi genom att minska koldioxidutsläppen från utvinningen av råvaror för laddningsenheter och från tillverkning, transport och bortskaffande av laddningsenheter. Syftet med de begränsningar av näringsfriheten som föreslås i lagförslaget är således att främja den grundläggande rätten till en sund miljö.

Enligt 20 § i grundlagen bär var och en ansvar för naturen och dess mångfald samt för miljön och kulturarvet. Det allmänna ska verka för att alla tillförsäkras en sund miljö och att var och en har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön. Paragrafen i grundlagen har närmast karaktären av en deklaration och enligt den realiseras ansvaret för miljön (den grundläggande rätten till en sund miljö) genom den materiella lagstiftningen. Bestämmelsen påverkar i första hand lagstiftarens och andra normgivares verksamhet och understryker den vikt som naturens mångfald tillskrivs inom vårt rättssystem.

De föreslagna begränsningarna ska också granskas i förhållande till det mål som eftersträvas med dem. Kravet på proportionalitet har i grundlagsutskottets utlåtandep Praxis haft en central ställning vid bedömningen av om en begränsning av näringsfriheten är förenlig med grundlagen (GrUU 19/2006 rd). Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis i enlighet med proportionalitetskravet ansett att en begränsning av näringsverksamheten bör vara nödvändig för att ett godtagbart mål ska uppnås och får inte gå längre än vad som är motiverat med beaktande av det samhällliga intresset bakom regleringen i relation till den aktuella grundrättigheten.

Bakom den föreslagna regleringen ligger ett vägande samhällligt intresse att minska både mängden elektroniskt avfall och utsläppen från tillverkning, transport och bortskaffande av utrustningen. Dessa intressen är starkt kopplade till främjandet av den grundläggande rätten till en sund miljö. Regleringen kan således inte tolkas gå längre med avseende på näringsfriheten än vad som är nödvändigt på grund av kravet på skydd i allmänhetens intresse. De föreslagna bestämmelserna står således i rätt proportion till det mål som eftersträvas med dem. Bestämmelserna är också noggrant avgränsade och exakta. Lagförslagets krav på ett visst laddningsgränssnitt, etiketter, piktogram och separat försäljning är på det sätt som framgår av propositionen noggrant avgränsade och proportionella och kräver således inte att lagstiftningsordningen enligt grundlagen tillämpas.

11.3 Kravet på bestämmelser i lag (80 §)

I 251 a §, 253 § 2 och 3 mom. samt 253 f § i lagförslaget har man valt en regleringsmodell där det hänvisas direkt till radioutrustningsdirektivet, dess bilaga och delegerade akter som antas med stöd av direktivet. Enligt 80 § 1 mom. i grundlagen ska det genom lag utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis med avseende på reglering på lagnivå av individens rättigheter och skyldigheter bedömt ett regleringssätt där innehållet i ett direktiv har genomförts genom direkta hänvisningar till direktivet.

Grundlagsutskottet har ansett att användning av sådan hänvisningsteknik vid genomförandet av direktivet bör undvikas (GrUU 5/2013 rd, GrUU 35/2020 rd, GrUU 34/2022 rd). Utskottet har framhållit att bestämmelserna om genomförande av EU-rätt måste uppfylla de allmänna kraven på att bestämmelser om de grundläggande fri- och rättigheterna ska vara exakta och noga avgränsade och på god lagskrivning (GrUU 9/2004 rd, GrUU 50/2006 rd). Utskottet har vidare ansett att bl.a. de unionsrättsakter som kräver nationella genomförandeåtgärder på grund av dessa krav i regel ska inkorporeras i den nationella lagstiftningen genom nationella författningar som i sak motsvarar EU-rättsakterna (GrUU 50/2006 rd, GrUU 34/2022 rd).

Utskottet har dock undantagsvis också godkänt reglering där det på lagnivå i fråga om tekniska och detaljerade krav hänvisas direkt till bestämmelser i direktivet. Då har det varit fråga om mycket teknisk och detaljerad direktivreglering som riktats till en begränsad skara professionella aktörer. Medlemsstaterna har inte heller haft nationellt handlingsutrymme i fråga om regleringens materiella innehåll (GrUU 5/2013 rd, GrUU 34/2022 rd). Den föreslagna hänvisningstekniken innebär bl.a. att de bestämmelser som det hänvisas till publiceras i EU:s officiella tidning (se artikel 297 i EUF-fördraget) men inte officiellt i Finland separat. Dessutom blir ändringar som görs senare i dessa bestämmelser med stöd av lag direkt tillämpliga i Finland utan särskilda genomförandeåtgärder (GrUU 5/2013 rd). I sitt utlåtande om lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning ansåg grundlagsutskottet att den föreslagna lagen och de bestämmelser som skulle genomföras med hjälp av hänvisningsteknik på det hela taget var tillräckligt sammanhållna för de berörda aktörerna och att det inte fanns några direkta konstitutionella hinder för att använda den föreslagna genomförandetekniken, men påpekade att det skulle vara avsevärt tydligare än dynamiska hänvisningar på lagnivå att ta in de tekniska bestämmelserna i en förordning som utfärdas med stöd av ett normalt bemyndigande (GrUU 5/2013 rd).

Lagförslaget innehåller sådana dynamiska hänvisningar som beskrivs ovan. Den hänvisningsteknik som används i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation har använts även tidigare. I den gällande lagen hänvisas det genomgående direkt till radioutrustningsdirektivet, dess bilagor och kommissionens genomförandeakter. Bestämmelserna i radioutrustningsdirektivet är i huvudsak tekniska och de bestämmelser som genomförs med hjälp av hänvisningsteknik gäller endast vissa kategorier eller klasser av radioutrustning som definieras i de aktuella EU-rättsakterna. Som det konstateras ovan ska direktivet i princip genomföras genom innehållsmässiga ändringar i den nationella lagstiftningen och direkta hänvisningar till direktivet användas endast när det är ändamålsenligt på grund av EU-lagstiftningens komplexitet eller tekniska natur.

Hänvisningarna i 251 a §, 253 § 2 och 3 mom. och 253 f § i lagförslaget gäller alla mycket teknisk och detaljerad reglering som inte ger något nationellt handlingsutrymme. Den nya bilaga Ia som lagts till radioutrustningsdirektivet i samband med det ändringsdirektiv som nu ska genomföras innehåller detaljerade tekniska krav och specifikationer för vissa kategorier eller klasser av radioutrustning, bilder och etiketter i grafisk form samt hänvisningar till standarder. Det är inte ändamålsenligt att föreskriva om de nämnda specifikationerna och andra detaljerade uppgifter på lag- eller förordningsnivå, eftersom de gäller endast de kategorier eller klasser av radioutrustning som nämns särskilt i bilagan och inte all radioutrustning som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation eller radioutrustningsdirektivet.

I radioutrustningsdirektivet ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter för att ändra de artiklar i direktivet och de bestämmelser i bilaga Ia som nu ska genomföras. Om de punkter som genomförs med den nu föreslagna hänvisningstekniken skulle skrivas ut på lag- eller förordningsnivå, skulle den omfattande lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation eller förordningen på lägre nivå behöva ändras varje gång kommissionen antar en delegerad akt som

ändrar detaljerade tekniska krav, specifikationer, grafiska piktogram och etiketter eller standarder som endast gäller vissa kategorier eller klasser av radioutrustning. Detta skulle också göra de paragrafer som innehåller bestämmelserna mycket långa, detaljerade och svårbegripliga i en redan mycket omfattande och komplicerad lag.

Det bör också noteras att de berörda dessutom är en begränsad grupp professionella aktörer i branschen, alltså tillverkare, importörer och distributörer av elektrisk och elektronisk utrustning och tillverkarnas representanter. Skyldigheterna för de nämnda ekonomiska aktörerna definieras redan i separata paragrafer i lagen, och då är det ändamålsenligt att föreskriva också om de nya skyldigheter som nu föreslås och som hänför sig till de tekniska kraven i bilaga Ia till direktivet i samma paragrafer, och inte i en separat förordning på lägre nivå. Det kan konstateras att den föreslagna lagen och de bestämmelser i ändringsdirektivet som genomförs genom den föreslagna hänvisningstekniken utgör en tillräckligt tydlig helhet för de aktörer som berörs av regleringen. Det är motiverat att använda hänvisningstekniken också mot bakgrund av grundlagsutskottets utlåtanden.

De föreslagna hänvisningarna i lagförslaget är noggrant avgränsade och exakta. Av ovan nämnda orsaker strider den föreslagna regleringsmodellen inte mot grundlagens 80 §.

11.4 Landskapet Åland

I 18 och 27 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) föreskrivs om fördelningen av behörigheten mellan landskapet Åland och riket. Vid genomförandet av Europeiska unionens lagstiftning fördelas ansvaret i enlighet med den behörighetsfördelning som anges i självstyrelselagen. Landskapet ansvarar för genomförandet av Europeiska unionens lagstiftning till den del ärendet enligt självstyrelselagen hör till dess behörighet. Med stöd av 27 § 40 punkten i självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om televäsendet och har därmed även ansetts ha det i fråga om regleringen av radioutrustning i 30 kap. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation.

Med stöd av vad som anförts ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Eftersom radioutrustningsdirektivet innehåller bestämmelser som föreslås bli genomförda genom lag föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) 253 b § 8 punkten, 253 c § 4 punkten, 255 § 1 mom., 260 § 2 mom. och 263 § 1 mom. 6 och 8 punkten, sådana de lyder, 253 b § 8 punkten i lag 1003/2018, 253 c § 4 punkten och 255 § 1 mom. i lag 456/2016 samt 260 § 2 mom. och 263 § 1 mom. 6 och 8 punkten i lag 258/2022, samt fogas till lagen en ny 251 a §, till 253 §, sådan den lyder i lagarna 1003/2018 och 1207/2020, nya 2 och 3 mom., till 253 b §, sådan den lyder i lagarna 1003/2018 och 1207/2020, en ny 9 punkt, till 253 c §, sådan den lyder i lag 456/2016, en ny 5 punkt, till lagen en ny 253 f § och till 263 § 1 mom., sådant det lyder i lag 258/2022, nya 9–11 punkter som följer:

251 a §

Specifikationer avseende laddningskapacitet för vissa kategorier eller klasser av radioutrustning

Radioutrustning inom de kategorier eller klasser av radioutrustning som avses i del I i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet ska vara konstruerad så att den stämmer överens med de i den bilagan angivna specifikationerna avseende laddningskapacitet för kategorin eller klassen av radioutrustning i fråga.

253 §

Skyldigheter för tillverkare av radioutrustning

Tillverkare av radioutrustning ska dessutom se till att de bruksanvisningar som åtföljer sådan radioutrustning som avses i 251 a § innehåller information på åtminstone finska och svenska om de specifikationer avseende laddningskapacitet och kompatibla laddningsenheter som avses i del II i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet.

När tillverkare av radioutrustning tillhandahåller konsumenter och andra slutanvändare sådan radioutrustning som avses i 251 a §, ska informationen om specifikationerna avseende laddningskapacitet och kompatibla laddningsenheter också visas på den etikett som avses i del IV i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet. Etiketten ska vara tryckt på bruksanvisningen och dessutom på förpackningen eller vara fäst på förpackningen som ett klistermärke. Om det inte finns någon förpackning ska klistermärket fästas på radioutrustningen eller, om detta inte är möjligt, ska etiketten tryckas som ett separat dokument som åtföljer radioutrustningen. Etiketten ska visas på ett synligt och läsbart sätt och, vid distansförsäljning, nära prisuppgiften.

253 b §

Skyldigheter för importörer av radioutrustning

En fysisk eller juridisk person som är etablerad inom Europeiska unionen och släpper ut radioutrustning från ett tredjeland på unionsmarknaden (*importör av radioutrustning*) ska

8) under tio år efter det att radioutrustningen släppts ut på marknaden hålla en kopia av EU-försäkran om överensstämmelse tillgänglig för Transport- och kommunikationsverket och se till att verket på begäran kan få tillgång till den tekniska dokumentationen,

9) när importören tillhandahåller konsumenter och andra slutanvändare sådan radioutrustning som avses i 251 a § se till att de krav avseende etikett och visning av etiketten som anges i 253 § 3 mom. uppfylls.

253 c §

Skyldigheter för distributörer av radioutrustning

En fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, utöver tillverkaren eller importören, som tillhandahåller radioutrustning på marknaden (*distributör av radioutrustning*) ska innan radioutrustning tillhandahålls på marknaden

4) så länge distributören har ansvar för radioutrustningen, se till att lagrings- och transportförhållandena inte äventyrar radioutrustningens överensstämmelse enligt 251 §,

5) när distributören tillhandahåller konsumenter och andra slutanvändare sådan radioutrustning som avses i 251 a § se till att de krav avseende etikett och visning av etiketten som anges i 253 § 3 mom. uppfylls.

253 f §

Krav på separat försäljning

Ekonomiska aktörer ska erbjuda konsumenter och andra slutanvändare möjligheten att skaffa sådan radioutrustning som avses i 251 a § utan laddningsenhet.

När sådan radioutrustning som avses i 251 a § tillhandahålls konsumenter och andra slutanvändare, ska den ekonomiska aktören säkerställa att information om huruvida en laddningsenhet ingår i radioutrustningen visas med hjälp av ett sådant piktogram som avses i del III i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet. Piktogrammet ska vara tryckt på förpackningen eller fäst på förpackningen som ett klistermärke. Piktogrammet ska visas på ett synligt och läsbart sätt och, vid distansförsäljning, nära prisuppgiften.

255 §

Förfarande för bedömning av överensstämmelse

En tillverkare av radioutrustning ska innan radioutrustning släpps ut på marknaden visa huruvida de väsentliga krav på radioutrustning som anges i denna lag eller i statsrådsförordningar som utfärdats med stöd av den har uppfyllts (*bedömning av överensstämmelse*) med hjälp av valfritt förfarande för bedömning av överensstämmelse. Om olika utformningar eller versioner har specificerats för utrustningen, ska samtligas överensstämmelse säkerställas särskilt.

260 §

Marknadskontroll av radioutrustning samt hantering av radioutrustning som utgör en risk

Transport- och kommunikationsverket ska göra en heltäckande bedömning av radioutrustningens överensstämmelse, om verket har tillräckliga skäl att anta att radioutrustningen inte uppfyller minst ett av de väsentliga krav som anges i 251 § eller i statsrådsförordningar som utfärdats med stöd av den paragrafen eller inte uppfyller det krav som anges i 251 a §.

263 §

Korrigerande av formell bristande överensstämmelse

Transport- och kommunikationsverket ska kräva att den berörda ekonomiska aktören inom en av verket utsatt skäligen tid och på det sätt som verket bestämmer korrigerar en bristande överensstämmelse som gäller

6) att bruksanvisningar och säkerhetsinformation eller anvisningar och information om användningsbegränsningar som ska medfölja utrustningen saknas eller är bristfälliga,

8) registrering av radioutrustning som hör till särskilda kategorier eller klasser i enlighet med en statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 252 § 2 mom.,

9) brister i det piktogram som krävs för viss radioutrustning eller annan bristande överensstämmelse med de krav som anges i 253 f § 2 mom. när det gäller piktogrammet och användningen av det,

10) brister i den etikett som krävs för viss radioutrustning eller annan bristande överensstämmelse med de krav som anges i 253 § 3 mom. när det gäller etiketten och användningen eller tillhandahållandet av den,

11) separat försäljning av radioutrustning och laddningsenheter enligt 253 f § 1 mom., som gäller viss radioutrustning.

Denna lag träder i kraft den 20 . I fråga om de kategorier eller klasser av radioutrustning som avses i del I punkt 1.13 i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet tillämpas lagen dock först från och med den 28 april 2026.

Helsingfors den 26 oktober 2023

Statsminister

Petteri Orpo

Kommunikationsminister Lulu Ranne

Lag

om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

I enlighet med riksdagens beslut:

ändras i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) 253 b § 8 punkten, 253 c § 4 punkten, 255 § 1 mom., 260 § 2 mom. och 263 § 1 mom. 6 och 8 punkten, sådana de lyder, 253 b § 8 punkten i lag 1003/2018, 253 c § 4 punkten och 255 § 1 mom. i lag 456/2016 samt 260 § 2 mom. och 263 § 1 mom. 6 och 8 punkten i lag 258/2022, samt fogas till lagen en ny 251 a §, till 253 §, sådan den lyder i lagarna 1003/2018 och 1207/2020, nya 2 och 3 mom., till 253 b §, sådan den lyder i lagarna 1003/2018 och 1207/2020, en ny 9 punkt, till 253 c §, sådan den lyder i lag 456/2016, en ny 5 punkt, till lagen en ny 253 f § och till 263 § 1 mom., sådant det lyder i lag 258/2022, nya 9–11 punkter som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

251 a §

Specifikationer avseende laddningskapacitet för vissa kategorier eller klasser av radioutrustning

Radioutrustning inom de kategorier eller klasser av radioutrustning som avses i del I i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet ska vara konstruerad så att den stämmer överens med de i den bilagan angivna specifikationerna avseende laddningskapacitet för kategorin eller klassen av radioutrustning i fråga.

253 §

253 §

Skyldigheter för tillverkare av radioutrustning

Skyldigheter för tillverkare av radioutrustning

Tillverkare av radioutrustning ska dessutom se till att de bruksanvisningar som åtföljer sådan radioutrustning som avses i 251 a § innehåller information på åtminstone finska och svenska om de specifikationer avseende laddningskapacitet och kompatibla laddningsenheter som avses i del II i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

När tillverkare av radioutrustning tillhandahåller konsumenter och andra slutanvändare sådan radioutrustning som avses i 251 a §, ska informationen om specifikationerna avseende laddningskapacitet och kompatibla laddningsenheter också visas på den etikett som avses i del IV i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet. Etiketten ska vara tryckt på bruksanvisningen och dess-utom på förpackningen eller vara fäst på förpackningen som ett klistermärke. Om det inte finns någon förpackning ska klistermärket fästas på radioutrustningen eller, om detta inte är möjligt, ska etiketten tryckas som ett separat dokument som åtföljer radioutrustningen. Etiketten ska visas på ett synligt och läsbart sätt och, vid distansförsäljning, nära prisuppgiften.

253 b §

253 b §

Skyldigheter för importörer av radioutrustning

Skyldigheter för importörer av radioutrustning

En fysisk eller juridisk person som är etablerad inom Europeiska unionen och släpper ut radioutrustning från ett tredjeland på unionsmarknaden (*importör av radioutrustning*) ska

En fysisk eller juridisk person som är etablerad inom Europeiska unionen och släpper ut radioutrustning från ett tredjeland på unionsmarknaden (*importör av radioutrustning*) ska

8) under tio år efter det att radioutrustningen släppts ut på marknaden hålla en kopia av EU-försäkran om överensstämmelse tillgänglig för Transport- och kommunikationsverket och se till att verket på begäran kan få tillgång till den tekniska dokumentationen.

8) under tio år efter det att radioutrustningen släppts ut på marknaden hålla en kopia av EU-försäkran om överensstämmelse tillgänglig för Transport- och kommunikationsverket och se till att verket på begäran kan få tillgång till den tekniska dokumentationen,

9) när importören tillhandahåller konsumenter och andra slutanvändare sådan radioutrustning som avses i 251 a § se till att de krav avseende etikett och visning av etiketten som anges i 253 § 3 mom. uppfylls.

253 c §

253 c §

Skyldigheter för distributörer av radioutrustning

Skyldigheter för distributörer av radioutrustning

En fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, utöver tillverkaren eller importören, som tillhandahåller radioutrustning på marknaden (*distributör av radioutrustning*) ska innan radioutrustning tillhandahålls på marknaden

En fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, utöver tillverkaren eller importören, som tillhandahåller radioutrustning på marknaden (*distributör av radioutrustning*) ska innan radioutrustning tillhandahålls på marknaden

Gällande lydelse

4) så länge distributören har ansvar för radioutrustningen, se till att lagrings- och transportförhållandena inte äventyrar radioutrustningens överensstämmelse enligt 251 §.

255 §

Förfarande för bedömning av överensstämmelse

En tillverkare av radioutrustning ska innan radioutrustning släpps ut på marknaden visa huruvida de väsentliga kraven på radioutrustning i denna lag har uppfyllts (*bedömning av överensstämmelse*) med hjälp av valfritt förfarande för bedömning av överensstämmelse. Om olika utformningar eller versioner har specificerats för utrustningen, ska samtligas överensstämmelse säkerställas särskilt.

Föreslagen lydelse

4) så länge distributören har ansvar för radioutrustningen, se till att lagrings- och transportförhållandena inte äventyrar radioutrustningens överensstämmelse enligt 251 §,

5) när distributören tillhandahåller konsumenter och andra slutanvändare sådan radioutrustning som avses i 251 a § se till att de krav avseende etikett och visning av etiketten som anges i 253 § 3 mom. uppfylls.

253 f §

Krav på separat försäljning

Ekonomiska aktörer ska erbjuda konsumenter och andra slutanvändare möjligheten att skaffa sådan radioutrustning som avses i 251 a § utan laddningsenhet.

När sådan radioutrustning som avses i 251 a § tillhandahålls konsumenter och andra slutanvändare, ska den ekonomiska aktören säkerställa att information om huruvida en laddningsenhet ingår i radioutrustningen visas med hjälp av ett sådant piktogram som avses i del III i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet. Piktogrammet ska vara tryckt på förpackningen eller fäst på f-packningen som ett klistermärke. Piktogrammet ska visas på ett synligt och läsbart sätt och, vid distansförsäljning, nära prisuppgiften.

255 §

Förfarande för bedömning av överensstämmelse

En tillverkare av radioutrustning ska innan radioutrustning släpps ut på marknaden visa huruvida de väsentliga krav på radioutrustning som anges i denna lag eller i statsrådsförordningar som utfärdats med stöd av den har uppfyllts (*bedömning av överensstämmelse*) med hjälp av valfritt förfarande för bedömning av överensstämmelse. Om olika utformningar eller versioner har specificerats för utrustningen, ska samtligas överensstämmelse säkerställas särskilt.

Gällande lydelse

260 §

Marknadskontroll av radioutrustning samt hantering av radioutrustning som utgör en risk

Om Transport- och kommunikationsverket av grundad anledning anser att radioutrustning utgör en risk med hänsyn till de krav som ställts i enlighet med denna lag, ska verket göra en heltäckande bedömning av radioutrustningens överensstämmelse.

263 §

Korrigerande av formell bristande överensstämmelse

Transport- och kommunikationsverket ska kräva att den berörda ekonomiska aktören inom en av verket utsatt skälig tid och på det sätt som verket bestämmer korrigerar en bristande överensstämmelse som gäller

6) att bruksanvisningar och säkerhetsinformation eller anvisningar och information om användningsbegränsningar som medföljer utrustningen är bristfälliga,

8) registrering av radioutrustning som hör till särskilda kategorier eller klasser i enlighet med 252 § 2 mom.

Föreslagen lydelse

260 §

Marknadskontroll av radioutrustning samt hantering av radioutrustning som utgör en risk

Transport- och kommunikationsverket ska göra en heltäckande bedömning av radioutrustningens överensstämmelse, om verket har tillräckliga skäl att anta att radioutrustningen inte uppfyller minst ett av de väsentliga krav som anges i 251 § eller i statsrådsförordningar som utfärdats med stöd av den paragrafen eller inte uppfyller det krav som anges i 251 a §.

263 §

Korrigerande av formell bristande överensstämmelse

Transport- och kommunikationsverket ska kräva att den berörda ekonomiska aktören inom en av verket utsatt skälig tid och på det sätt som verket bestämmer korrigerar en bristande överensstämmelse som gäller

6) att bruksanvisningar och säkerhetsinformation eller anvisningar och information om användningsbegränsningar som ska medfölja utrustningen saknas eller är bristfälliga,

8) registrering av radioutrustning som hör till särskilda kategorier eller klasser i enlighet med en statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 252 § 2 mom.,

9) brister i det piktogram som krävs för viss radioutrustning eller annan bristande överensstämmelse med de krav som anges i 253 f § 2 mom. när det gäller piktogrammet och användningen av det,

10) brister i den etikett som krävs för viss radioutrustning eller annan bristande överensstämmelse med de krav som anges i 253 § 3 mom. när det gäller etiketten och användningen eller tillhandahållandet av den,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

11) separat försäljning av radioutrustning och laddningsenheter enligt 253 f § 1 mom., som gäller viss radioutrustning.

Denna lag träder i kraft den 20 . I fråga om de kategorier eller klasser av radioutrustning som avses i del I punkt 1.13 i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet tillämpas lagen dock först från och med den 28 april 2026.

Statsrådets förordning

om ändring av statsrådets förordning om radioutrustnings överensstämmelse med kraven

I enlighet med statsrådets beslut
ändras i statsrådets förordning om radioutrustnings överensstämmelse med kraven (600/2016) 1 § 1 mom., 2 § 1 mom. och 3 § som följer:

1 §

Väsentliga krav för vissa kategorier eller klasser av radioutrustning

Radioutrustning inom sådana kategorier eller klasser av radioutrustning som definieras i genomförandeakter antagna med stöd av artiklarna 44 och 3.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/53/EU om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av radioutrustning och om upphävande av direktiv 1999/5/EG, nedan *radioutrustningsdirektivet*, ska uppfylla följande väsentliga krav som gäller respektive kategori eller klass:

- 1) radioutrustning som avses i denna paragraf ska samverka med tillbehör, med undantag av laddningsenheter för de kategorier eller klasser av radioutrustning som avses i del I i bilaga Ia till radioutrustningsdirektivet,
- 2) radioutrustningen ska via nät samverka med annan radioutrustning,
- 3) radioutrustningen ska kunna anslutas till gränssnitt av lämplig typ,
- 4) radioutrustningen får inte skada nätet eller dess funktion eller innebära att nätresurserna används på ett felaktigt sätt så att den orsakar en oacceptabel försämring av tjänsten,
- 5) radioutrustningen ska innehålla skyddsmekanismer för att säkerställa att användarens och abonnentens personuppgifter och personliga integritet skyddas,
- 6) radioutrustningen ska stödja i genomförandeakterna specificerade funktioner som säkerställer skydd mot bedrägeri,
- 7) radioutrustningen ska stödja i genomförandeakterna specificerade funktioner som säkerställer tillgång till larmtjänster,
- 8) radioutrustningen ska stödja i genomförandeakterna specificerade funktioner för att underlätta användning för användare med funktionsnedsättning,
- 9) radioutrustningen ska stödja i genomförandeakterna specificerade funktioner för att säkerställa att programvara enbart kan laddas i radioutrustningen om det har visats att kombinationen av radioutrustning och programvara överensstämmer.

Med kategorier eller klasser av radioutrustning avses de kategorier eller klasser som specificeras i Europeiska kommissionens genomförandeakter enligt 1 mom. och som innehåller radioutrustning som är sinsemellan likvärdig. En kategori eller klass av radioutrustning innehåller de radiogränssnitt till vilka anslutning av radioutrustningen är avsedd. I de genomförandeakter av Europeiska kommissionen som avses ovan preciseras det vilka kategorier eller klasser av radioutrustning som berörs av vart och ett av kraven i 1 mom. 1–9 punkten.

2 §

Skyldigheter avseende registrering av och etiketter på radioutrustning

Tillverkare av radioutrustning ska i det europeiska centrala system som avses i artikel 5.4 i radioutrustningsdirektivet registrera radioutrustningstyper inom sådana kategorier eller klasser

av radioutrustning där det finns en låg grad av överensstämmelse med de väsentliga kraven i 251 § 1 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) och 1 § i denna förordning, innan utrustningen släpps ut på marknaden. Vid registrering av sådan radioutrustning ska tillverkarna tillhandahålla vissa delar av den tekniska dokumentation som finns förtecknad i bilaga V a, d, e, f, g, h och i till radioutrustningsdirektivet eller i motiverade fall all denna dokumentation.

Tillverkare ska på radioutrustning som släpps ut på marknaden och omfattas av registreringsförfarandet anbringa det registreringsnummer som Europeiska kommissionen tilldelat en registrerad radioutrustningstyp. I de genomförandeakter av Europeiska kommissionen som avses i 1 § 1 mom. definieras de kategorier eller klasser av radioutrustning som omfattas av registreringskravet och fastställs de operativa bestämmelserna för registrering och den tekniska dokumentation och de tekniska uppgifter som tillverkarna ska tillhandahålla.

3 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den _____ 20

Jämförelsetabell

Radioutrustningsdirektivet, artikel i ändringsdirektivet	Bestämmelse i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation
Artikel 3.3 a	1 § 1 punkten i statsrådets förordning (<i>ändras</i>)
Artikel 3.4	251 a § i lagen (<i>ny</i>)
Artikel 3 a	253 f § i lagen (<i>ny</i>)
Artikel 10.8	253 § 2 och 3 mom. i lagen (<i>nya</i>)
Artikel 12.4	253 b § 9 punkten i lagen (<i>ny</i>)
Artikel 13.2	253 c § 5 punkten i lagen (<i>ny</i>)
Artikel 17.2	255 § 1 mom. i lagen (<i>ändras</i>)
Artikel 40.1	260 § 2 mom. i lagen (<i>ändras</i>)
Artikel 43.1	263 § 6 samt 9–11 punkten (<i>ändras</i>)
Artikel 44	Delegerade akter, texten i propositionen
Artikel 47	Kommissionens rapport, texten i propositionen
Bilaga Ia del I	251 a § i lagen (<i>ny</i>)
Bilaga Ia del II	253 § 2 mom. i lagen (<i>nytt</i>)
Bilaga Ia del III	253 f § 2 mom. i lagen (<i>nytt</i>)
Bilaga Ia del IV	253 § 3 mom. i lagen (<i>nytt</i>)